



מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

8 באפריל 2009

איראן מעמיקה את נוכחותה המדינית והכלכלית באמריקה הלטינית, "החצר האחורית" של ארה"ב. היא מנצלת זאת לפעילות אסלאמיזציה שיעית ויצוא המהפכה האסלאמית, גם כהתרסה מול ארה"ב וניסיון לכרסם בהגמוניה שלה. במקביל, היא בונה ומבססת תשתיות מודיעין, טרור ופשיעה באמצעות חזבאללה. תשתיות אלו עלולות להיות מנוצלות גם נגד ארה"ב וישראל.



נשיא איראן אחמדינז'אד ונשיא ונצואלה הוגו צ'אבו בטקס קבלת הפנים עם בואו לאיראן לפגישת פסגה אלטרנטיבית לפסגת G-20 שקיימו השניים (צילום: רויטרס, 2 באפריל, 2009. צלם: ראהב הומאבנדי)

כללי

1. מאז נבחר אחמדינז'אד לנשיא איראן באוגוסט 2005 ניכר **שיפור מרשים** ביחסי איראן עם כמה ממדינות אמריקה הלטינית ובראשן **ונצואלה ובוליביה**. המכנה המשותף ליחסים המתהדקים הינו האידיאולוגיה והמדיניות האנטי-אמריקנית והרצון להציב חלופה מהפכנית ראויה לאימפריאליזם האמריקני. איראן מנצלת קשרים אלה להרחבת דריסת הרגל שלה באמריקה הלטינית (בין השאר באמצעות חזבאללה) ולביסוס נוכחותה והשפעתה המדינית, הכלכלית, הדתית והמודיעינית-טרוריסטית באזור.

2. "מנוע הצמיחה" של ההשפעה האיראני, ומי שמשווק את איראן למדינות נוספות באמריקה הלטינית הינו **נשיא ונצואלה הוגו צ'אבז**, המוביל מדיניות אנטי-אמריקאית מתריסה. צ'אבז נפגש כבר מספר פעמים בטהראן ובקראקס עם אחמדינז'אד ולמעשה פתח בפני האיראנים את **ונצואלה** ובהמשך גם את **בוליביה, ניקרגואה ואקוודור**. מנהיגי אמריקה הלטינית, שהיו עד לבחירתו של נשיא איראן אחמדינז'אד כמעט בלתי מוכרים בטהראן, הפכו בה בשנים האחרונות לפנים מוכרות ויחסיהם עם איראן נמצאים בתהליך של הרחבה והעמקה.

3. העמקת פעילותה של איראן באמריקה הלטינית **מהווה חלק מאסטרטגיה-רבתי של איראן**, שיעדיה חורגים הרבה מעבר להשגת הגמוניה במזרח התיכון. במסגרת אסטרטגיה זאת, איראן, הרואה עצמה מכותרת ע"י ארה"ב, והמנהלת בנחישות את משבר הגרעין מול המערב, **חותרת להציב אתגר מהפכני לארה"ב ב"חצר האחורית"** שלה, כמו גם באזורים גיאוגרפים נוספים באסיה ובאפריקה. לשם כך מנצלת טהראן היטב את יתרונותיה היחסיים: האידיאולוגיה והרטוריקה האנטי-אמריקניות, ובצד זאת- פטרו-דולרים בהם ניתן לעשות שימוש פוליטי וקיומה של אוכלוסייה מוסלמית, חלקה שיעית-לבנונית, המתגוררת במדינות מפתח באמריקה הלטינית ומהווה מנוף לקידום האינטרסים האיראניים.

4. האינטרסים של איראן, העומדים מאחורי חתירתה להידוק היחסים עם מדינות אמריקה הלטינית, הם:

א. **שיפור מעמדה של איראן מול ארה"ב**: הצבת איום פוטנציאלי מוחשי ויצירת מעין מאזן כוחות המאתגר את ארצות הברית ב"חצר האחורית" שלה, באמצעות שתוף פעולה עם מדינות מהפכניות באמריקה הלטינית ויצירת נוכחות משמעותית על אדמתן. נכסים אלו עשויים לשמשה באופן גובר ומעשי, במסגרת ההדברות שממשל אובמה מנסה לקדם כיום מול איראן, במטרה ליישב את משבר הגרעין.

ב. **במישור הכלכלי**: כרסום משטר הסנקציות המוטל על איראן באמצעות חשיפה לשווקים חדשים. זאת, תוך תיאום מחירי נפט עם יצואנית נפט גדולה כונצואלה (איראן וונצואלה הן יצואניות הנפט הרביעית והחמישית בעולם, בהתאמה) ושיתוף פעולה בנושא תזקי נפט במקרה ויוחמרו הסנקציות נגד איראן, המתקשה לזקק נפט בעצמה ותלויה לחלוטין ביבוא תזקיקים.

ג. **יצירת תשתית לפגיעה מדינית ביחסים בין ישראל לבין מדינות אמריקה הלטינית**, דוגמת ניתוק הקשרים הדיפלומטיים של ונצואלה ובוליביה עם ישראל בעת מבצע "עופרת יצוקה". זאת ועוד, הדבר יוצר אווירה ואף תשתית פוליטית-פנימית **המעודדת פגיעה בקהילות יהודיות באמריקה הלטינית** כדוגמת הגברת ההתקפות על הקהילה היהודית בוונצואלה (פגיעה בבית הכנסת היהודי בקראקס).



"החוצה". גרפיטי שצויר על ידי אלמונים על קיר בית הכנסת בקראקס בירת וונצואלה (רויטרס, 31 בינואר, 2009 צילום: קרלוס גרסיה רוילנס)

ד. **בניית תשתיות מודיעין וטרור**, המעניקות לאיראן **אופציה מבצעית** להגיב או ליזום פעילות טרור נגד ישראל וארה"ב ב"יום פקודה". זאת תוך הסתייעות ביכולותיה של **חזבאללה**, המגלה פעילות ענפה באמריקה הלטינית ומגבירה את נוכחותה באזור, כולל עיסוק נרחב בתחום **הפשעה** (סמים ותחומי פשיעה נוספים).

ה. **הפצת האסלאם השיעי**, במתכונתו האיראנית-ח'מיניסטית, **בקרב קהילות לא-מוסלמיות** המתגוררות במדינות אמריקה הלטינית, ובמקביל- הפצת רעיונות המהפכה האסלאמית האיראנית וההשפעה הפוליטית האיראנית **בקרב קהילות מוסלמיות** בכלל ו**שיעיות-לבנוניות**, בפרט (כחלק מפעילות דומה שמבצעת איראן ברחבי העולם).

5. **בדומה לדפוסי פעולתה במזרח התיכון, כך גם באמריקה הלטינית משתמשת איראן בנשק הטרור והחתרנות** לקידום מכלול יעדיה, כפי שתוארו לעיל. כמו במזרח התיכון, ובמוקדים נוספים ברחבי העולם, הזרוע האיראנית הביצועית העיקרית העוסקת בכך הינה **משמרות המהפכה**. זרוע זו מסייעת **לחזבאללה, שפעילותה ונוכחותה באמריקה הלטינית קדמו לאילו של תקופת אחמדינז'אד**, ומסתייעת בה כ-Proxy המרכזי לבניית תשתיות טרור. חזבאללה מקיים גיוס כספים הנחוצים לפעילותה בלבנון ולתחזוקת רשתות הטרור וקיום קשר שוטף עם ארגוני פשיעה מקומיים הפועלים ברחבי בדרום אמריקה, כגון אלו הפועלים **באזור משולש הגבולות ברזיל-ארגנטינה-פרגוואי, באי מרגריטה בוונצואלה ובקרב קרטלי הסמים בקולומביה ובמכסיקו**. כזכור, בשנות התשעים של המאה הקודמת נוצלו תשתיות טרור של חזבאללה ואיראן בארגנטינה לשם ביצוע שני פיגועי הרג ראוותנים בבואנוס איירס כנקמה על פגיעות שספגה חזבאללה בלבנון (פיצוץ שגרירות ישראל ב-1992 ובניין אמיה ב-1994).

6. **ארצות הברית** מודעת היטב לאיומים ולאתגרים, שהפעילות האיראנית באמריקה הלטינית מציבה לפתחה. הדבר מצא ביטוי לאחרונה בשורת התבטאויות של בכירים אמריקנים, משורות המודיעין הצבאי ומשרד החוץ, המצביעים על הסיכונים והאתגרים שבפעילות האיראנית. כך למשל, **שר ההגנה, רוברט גייטס**, דיווח לסנאט האמריקאי (ינואר 2009) כי הוא "מוטרד מרמת הפעילות החתרנית שמבצעת איראן באמריקה הלטינית... וחושש יותר ממעורבות זו מאשר מעורבותה של רוסיה באזור זה של העולם"; **ראש המודיעין הלאומי האמריקני, דניס בלייר**, בדו"ח שהוצג בפני ועדת הכוחות המזוינים של הסנאט (מרץ 2009), עמד על הקשרים הולכים ומתחזקים בין הוגו צ'אבז לאיראן, שבצירוף השחיתות הרווחת בוונצואלה יוצרים סביבה נוחה אותה יכול חזבאללה לנצל לצרכיו. **גיימס סטאורידיס (Stavridis)**, **מפקד פיקוד דרום אמריקה (Southcom)**, דיווח לוועדת הכוחות המזוינים של הסנאט (מרץ 2009), כי ניכרת עלייה בפעילות ממשלת איראן, ובכלל זה פתיחת שש שגרירויות חדשות באמריקה הלטינית במהלך חמש השנים האחרונות ופעילות נרחבת להמרת הדת (קרי, המרה לשיעה) ברחבי האזור. לדבריו "הדבר מהווה מקור לדאגה במיוחד לאור הקשרים, בין ממשלת איראן, שהיא מדינה תומכת טרור, וחזבאללה...".

7. **מבחינתה של ישראל** טומנת הפעלתנות האיראנית הנרחבת והמתגברת באמריקה הלטינית **מכלול של סיכונים**, חלקם בטווח הזמן הקרוב וחלקם פוטנציאליים. **במישור המדיני** עלולה פעילות זו לחבל ביחסי ישראל עם מדינות אמריקה הלטינית, כפי שקרה בוונצואלה ובבוליביה. כמו כן מעודדת פעילות זאת גילויי אנטישמיות כלפי קהילות יהודיות באמריקה הלטינית, כפי שקרה בוונצואלה. **בתחום הטרור** מנצלת איראן את העמקת קשריה עם מדינות אמריקה הלטינית על מנת לבנות **תשתיות טרור מקומיות** בעזרת משמרות המהפכה ומנגנוני המודיעין שלה תוך הסתייעות בארגון **חזבאללה**. תשתיות אלו **קיימות בשטח** ומקצתן כבר הופעלו, כאמור, פעמיים בשנות התשעים לשם ביצוע שני פיגועי התאבדות רבי נפגעים בארגנטינה והן עלולות גם להיות מנוצלות **בעתיד** לשם ביצוע פיגועי נקמה בהקשר הישראלי-לבנוני-פלסטיני או אף הישראלי-איראני במסגרת התמודדות רחבה יותר של ההתמודדות האיראנית הכוללת עם ישראל וארה"ב, למשל בתרחיש של הסלמת משבר הגרעין.

8. **מטרת עבודה זאת** היא לבחון את היבטיה השונים של המדיניות האיראנית כלפי וונצואלה ומדינות מפתח נוספות באמריקה הלטינית, במטרה להצביע על הסיכונים והאתגרים הטמונים בה בפני ישראל, ועוד יותר מכך בפני ארה"ב והמערב. העבודה כוללת את הפרקים הבאים:

- א. הפעילות האיראנית באמריקה הלטינית, "החצר האחורית" של ארה"ב.
- ב. נשיאי איראן וונצואלה: חזון מהפכני חדש.
- ג. פטרו-דולרים ושיתוף פעולה כלכלי כמנופים להשפעה פוליטית.
- ד. רתימת מדינות אמריקה הלטינית לסדר היום המזה"תי של איראן.
- ה. ציר טהראן-קרקאס-לה-פאז
- ו. אקוודור כיעד לפעילות איראנית.

- ז. סמינרים באיראן בנושא אמריקה הלטינית.
- ח. אמריקה הלטינית כיעד להפצת האסלאם השיעי וליצוא רעיונות המהפכה האסלאמית האיראנית.
- ט. שבט הוואיו וארגון וונצואלה חזבאללה כמקרה מבחן.
- י. השימוש בתקשורת האלקטרונית (טלוויזיה, רדיו, אינטרנט).
- י"א. טרור ופשיעה בשרות חזבאללה ואיראן באמריקה הלטינית.
- י"ב. דאגה גוברת בארה"ב.

א. הפעילות האיראנית באמריקה הלטינית, ה"חצר האחורית" של ארה"ב

9. איראן רואה עצמה כמעצמה עולמית בהתהוות¹, וכבעלת אינטרסים החורגים מהמזרח התיכון, על רקע זה, היא מנהלת מדיניות החותרת ולהציב אתגר של ממש לארה"ב במדינות אמריקה הלטינית, ה"חצר האחורית" של ארה"ב. הרציונאל העומד מאחורי פעילות איראנית זו הינו יצירת **מרחב השפעה ואיום סביב ארה"ב** במטרה להגיע למעין איון אסטרטגי מולה. זאת, בדומה לאתגר שמציבים האמריקאים ב"חצרות האחוריות" של איראן: בעיראק, אפגניסטן, ואזרבייג'אן, המפרץ הפרסי² (בסיס הצי החמישי בבחריין) ותורכיה (החברה בנאט"ו).

10. קשייה המדיניים של איראן בזירה האזורית הקרובה אליה, והמתחות בינה לבין מדינות ערב, בכלל והמפרץ הפרסי בפרט, דוחפים אותה לחפש שותפים אחרים במקומות מרוחקים. בפעילותה במקומות אלה מבקשת טהראן להסתייע במאבקים, שהיא מנהלת מול ארצות הברית והמערב בסוגית הגרעין, ובמאבקה נגד ה"ישות הציונית" (ישראל). העמדה האנטי-אמריקנית המופגנת של כמה מדינות באמריקה הלטינית, הנובעת בחלקה מהיסטורית יחסים טעונה עם ארה"ב, מספקת לאיראן קרקע נוחה דיה למימושה הלכה למעשה של מדיניות זו, לביסוסה וליציקת תכנים חדשים לתוך מערכת היחסים המתפתחת.

11. מאז נבחר אחמדינז'אד לנשיא באוגוסט 2005 הולכים ומתהדקים הקשרים בין איראן לבין כמה ממדינות אמריקה הלטינית המהפכניות, המתריסות נגד ארצות הברית ונוכחותה באזור. חזונו היומרני של אחמדינז'אד, להוביל את המחנה העולמי המתנגד להגמוניה האמריקנית וליצור סדר עולמי (אסלאמי) חדש, כמו גם נחישותו לייצא את רעיונות המהפכה האסלאמית ובשורת האסלאם השיעי לאמריקה הלטינית, הצטלבו עם תפיסותיו המהפכניות של הוגו צ'אבו, נשיא הרפובליקה הבוליברית של וונצואלה, ועם השינויים הפוליטיים החברתיים והכלכליים, שהוא מחולל במדינתו ומעבר לה.

ב. נשיאי איראן וונצואלה: חזון מהפכני חדש

12. לנשיאי איראן וונצואלה, הניצבים משני קצותיו של העולם, **חזון מהפכני שיש בו הרבה מהמשותף. הוגו צ'אבו, נשיא וונצואלה**, רואה עצמו כממשיכם של סימון בוליבר, המהפכן בין המאה ה-19 ששחרר את אמריקה הלטינית מעול הכיבוש הספרדי, ושליט קובה פידל קסטרו שהיווה "קוץ בבשרה של ארצות הברית" במאה ה-20. הוגו צ'אבו מועיד לעצמו תפקיד זה במאה ה-21. צ'אבו טען לא אחת, כי חזונו הוא לבסס יחד עם הערבים והאיראנים כוח הגמוני עולמי חדש³, בהגדירו את אחמדינז'אד מהפכן, ואת האיראנים "אחים למאבק הגלובלי" ו"אחים

¹ במישור הפומבי טוענים ראשי המשטר ובכירים במסד הביטחוני והפוליטי, כי איראן **כבר הפכה למעצמה עולמית**. השיגור האיראני של הלויין אומיד וההתקדמות בתוכנית הגרעין האיראנית תורמים רבות לחיזוק תחושת המעצמותיות של איראן ומשמשים אותם כהוכחות לכך. אמירות אלה מהוות, להערכתנו, ביטוי אוטנטי להערכת המשטר האיראני כי המאזן העולמי נע לכיוונים נוחים יותר עבורם. על רקע תהליך היסטורי של "שקיעת המערב" למול התחזקות של הרעיון האסלאמי מסית מדרשה של המהפכה באיראן.

² המפרץ הערבי בטרמינולוגיה הערבית.

³ The new Republik, April 1st 2009

למאבק הצודק" (מתוך אותה תפישת עולם, הוגו צ'אבו רואה גם ברוסיה, ולא רק באיראן בת-ברית ושותפה באסטרטגיה שלו החותרת לאתגר את ההגמוניה האזורית והבינלאומית של ארה"ב).



חיבוק של נשיאי איראן וונצואלה, אחמדינז'אד והוגו צ'אבו, שני "אחים למאבק הגלובלי". ונצואלה משמשת עבור איראן "מנוע הצמיחה" להעמקת והרחבת השפעתה באמריקה הלטינית. <http://faustasblog.com/?cat=31>: הצילום של שני הנשיאים המתחבקים לקוח מתוך:

13. אלברטו גארידו, מחבר הספר **מלחמותיו של צ'אבו** (העוסק בקשרי וונצואלה והמזה"ת), כותב כי "צ'אבו נחוש להדק את מה שהוא מגדיר **הברית האסטרטגית עם איראן**... השמאל בוונצואלה ראה במשך דורות בריתות עם מדינות מוסלמיות כאחת הדרכים ליצור ציוויליזציה חדשה באמצעות הפלת הערכים האמריקניים וערעורם"⁴. לפיכך, נשיא וונצואלה הוא **הרוח החיה והדבק המחבר** בין איראן לבין שאר המדינות בעלות האג'נדה האנטי-אמריקנית באמריקה הלטינית ובראשן **בוליביה**. צ'אבו אף שיגר אגרת ברכה לעמיתו האיראני לרגל ציון שלושים שנות מהפכה האסלאמית בה כתב, כי "איראן נטעה תקווה מהפכנית בלבבות האנשים בעולם... אני גאה לחלוק עם איראן את רעיונות העצמאות והריבונות כבסיס לשיתוף פעולה בין התרבויות"⁵.

14. **אחמדינז'אד, נשיא איראן**, רואה עצמו כמי שמוביל את איראן לעמוד בראש **מעצמה אסלאמית-שיעית חזקה**, שתקרא תגר על ארצות הברית, ותציב חלופה אסלאמית עולמית ראויה וצודקת להגמוניה האמריקנית. עבור החזון האיראני **לעולם כל-אסלאמי** וליצירת "חזית עולמית נגד ארצות הברית" וסדר עולמי חדש, אותם מדגיש הנשיא אחמדינז'אד במסגרת אמונותיו המשיחיות במהדי (המשיח על פי האמונה השיעית), **משמשות אמריקה הלטינית ואפריקה קרקע בתולית וזירה נוחה לפעילות איראנית ענפה**, במישור המדיני, הכלכלי ואף החתרני-טרוריסטי.

15. **פרויז דאודי**, סגן נשיא איראן, אמר בהקשר זה, כי "לאיראן השפעה על משוואות אזוריות שונות... כיום לא ניתן להגיע לשום החלטה בנוגע למשברים בעיראק ובאפגניסטאן ללא נוכחותה של איראן... כיום האידיאולוגיה של הרפובליקה האסלאמית של איראן חדרה לא רק לאזור (המזה"ת) אלא גם לאמריקה הלטינית ומדינות נוספות בעולם... זהו סימן לעוצמה

⁴ New York Times Jan 14 2007

⁵ פארס ניוז 10 פברואר 2009

ולריבונות האיראנית בעולם המושגת על ידי אמונה באללה ובצאצאיו (בני משפחת עלי) של הנביא"⁶. דאוודי התייחס למעמדה הבינלאומי המתחזק של איראן ואמר, כי "קראנו תיגר על כוח הטון של המעצמות הגדולות בזירה הבינלאומית וגילינו עקשנות בנוגע לזכויותינו בתחום הגרעין... **המנטאליות של איראן המהפכנית חלחלה לדרום אמריקה, דרום-מזרח אסיה, אפריקה ואפילו לאירופה ולארצות הברית... ובמיוחד למדינות האזור**"⁷.

16. מאז נבחר לתפקיד נשיא איראן, אחמדינז'אד, נועד מספר פעמים עם נשיא **וונצואלה** הוגו צ'אבו (בטהראן, בקראקס ובגמביה, שם התקיימה ועידת מנהיגי אפריקה), עם דניאל אורטגה, נשיא **ניקרואה**, עם איוו מורלס, נשיא **בוליביה** ועם רפאל קררה נשיא **אקוודור**. הוגו צ'אבו בקר באיראן ביולי 2006, ביולי 2007 ובאפריל 2009 ושב ונועד עם אחמדינז'אד. בביקורו האחרון בטהראן נפגש הוגו צ'אבו עם ה"המנהיג" עלי ח'אמנאהי ועם ראש הממשלה אחמדינז'אד. צ'אבו ואחמדינז'אד נכחו בטקס חנוכת בנק משותף ראשון לשתי המדינות (3 באפריל, 2009). עלי ח'אמנאהי ציין בעקבות פגישתו עם צ'אבו כי ממשלת איראן פתחה "פרק חדש" בהיסטוריה של אמריקה הלטינית ושיבח את עמדת וונצואלה על שניתקה יחסיה עם ישראל בעקבות האירועים ברצועת עזה. צ'אבו מצידו, שיבח את המשטר האיראני וציין כי הוא "תלמיד של המהפכה האסלאמית ומנהיגיה"⁸. בתום הביקור הודיעו איראן וונצואלה על כוונתן להרחיב ולהעמיק את היחסים הדו-צדדיים ביניהן וקראו להתוויית משטר כלכלי חדש להתמודדות עם המשבר הכלכלי העולמי.⁹



טקס קבלת הפנים לבואו לאיראן של נשיא וונצואלה, הוגו צ'אבו, לפגישת פסגה אלטרנטיבית לפסגת G-20 שקיימו השניים (רויטרס, 2 באפריל 2009, צלם: ראהב הומאבנדי)

17. בסוף מרץ 2009 ביקר שר החוץ האיראני, מנוצ'הר מתכי, **בברזיל וונצואלה**, בראש משלחת כלכלית ודיפלומטית רמת דרג, לשיחות על העמקת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות. בפגישתו של מתכי עם עמיתו הברזילאי (26 במרץ, 2009) דנו השניים בהגברת המסחר ביניהן ובכלל זה שילוב חברת הנפט הברזילאית Petrobras במיזמים באיראן¹⁰. מתכי הודיע כי נשיא איראן אחמדינז'אד יבקר בקרוב בברזיל ויפגש עם עמיתו, נשיא ברזיל, כביטוי לרצון הפוליטי של

⁶ אפתאב יז, 1 דצמבר 2008

⁷ IRNA, 8 אוגוסט 2008

⁸ אירנא, 4 באפריל, 2009.

⁹ סוכנות פארס, 2 אפריל, 2009. במשתמע, תוכנית שתהווה חלופה לתוכנית מדינות ה-G-20, שהתכנסו בסמיכות זמנים לביקור צ'אבו בטהראן.

¹⁰ סוכנות הידיעות הצרפתית מברזיל, 27 במרץ 2009.

שתי המדינות להדק את הקשרים ביניהן¹¹. בהמשך ביקר מתכי בוונצואלה (27 במרץ) על מנת להעמיק את היחסים בין שתי המדינות. על פי דיווח סוכנות הידיעות אירנה, הדבר צפוי להתבצע **באמצעות חתימה על "מפת דרכים כוללת" ("comprehensive roadmap")**, שתתווה את הידוק הקשרים בין שתי המדינות לפחות לעשר השנים הקרובות. החתימה צפויה להתבצע במהלך ביקורו הקרוב של הוגו צ'אבז באיראן, בתחילת אפריל 2009¹².

18. להלן מספר דוגמאות להתבטאויות בכירים איראניים ונשיא ונצואלה אודות שתוף הפעולה בין שתי המדינות, יסודותיו ומטרותיו:

א. במהלך ביקורו של נשיא ונצואלה בטהראן ביולי 2007 ציין אחמדינז'אד כי "ההתנשאות העולמית [קרי, ארה"ב] הולכת ונחלשת הודות לתנועה האנטי-אימפריאליסטית ברחבי העולם ובמיוחד במדינות אמריקה הלטינית". בהזדמנות אחרת אמר נשיא איראן, כי "העמים באיראן ובוונצואלה יעמדו שכם אל שכם עם העמים המדוכאים"¹³ בעולם בהתנגדותם לאימפריאליזם העולמי". הוגו צ'אבז התבטא ברוח דומה ואמר, כי שיתוף הפעולה בין איראן וונצואלה יהיה יעיל כדי להתמודד עם האימפריאליזם ולהציל מדינות אחרות. הוא ציין, כי הוא מקדם בברכה את השתתפות איראן כמשקיפה בארגון **ALBA** (Bolivarian Alternative for Latin America) באומרו, כי היא מהווה מופת מוצלח לדרך בה יש להתנגד לאימפריאליזם¹⁴. נשיאי איראן וונצואלה נפגשו גם בשולי כינוסים אזוריים: בוועידת המדינות הבלתי מזדהות בהוואנה, שם הכריזו על הקמת "ציר האחדות נגד ארצות הברית" ובוועידת מנהיגי אפריקה שהתקיימה בגמביה.

ב. אחמדינז'אד קיים בפברואר 2009 פגישה עם השגריר היוצא של ונצואלה בטהראן. אחמדינז'אד התבטא כדלקמן: "ונצואלה ואיראן נלחמות בחזית אחת לקראת הגשמת מטרות צודקות ונשגבות... בעבר קובה וונצואלה היו המדינות היחידות באמריקה הלטינית, שצעדו בנתיב המהפכני, אך כיום **אומות רבות באזור הצטרפו לתנועה המהפכנית נגד המעצמות המתנשאות (ארה"ב)**. למרבה המזל אנו עדים היום לכך שהחזיתות של אויבנו נחלשו במידה רבה"¹⁵.



מתוך אתר: שגרירות הרפובליקה האסלאמית האיראנית-קרקאס. מימין: האיאתאללה ח'מיני; משמאל: המנהיג ח'אמנהאי, על רקע הדגל האיראני

¹¹ סוכנות הידיעות מהר, 27 במרץ 2009.

¹² אירנה, 28 במרץ 2009.

¹³ "העמים המדוכאים" הינו ביטוי מפתח באידיאולוגיה הח'מיניסטית של איראן, שמקורו אינו אסלאמי ומטרתו ליצור גוש אחד של "עמים מדוכאים" (קרי, העולם השלישי או גוש המדינות הבלתי מזדהות), נגד האימפריאליזם העשיר (קרי, המערב) בהנהגת ארה"ב.

¹⁴ IRNA, 7 יולי 2007

¹⁵ פארס ניוז 23 פברואר 2009 ; IRNA , 23 פברואר 2009

ג. במהלך ביקור אחמדינז'אד בוונצואלה בספטמבר 2006, על רקע המתיחות שיצרה תוכנית הגרעין של איראן ביחסיה עם המערב, הביע צ'אבו תמיכה בתוכנית הגרעין של איראן ובזכותה לאנרגיה גרעינית ובכלל זאת העשרת אורניום. ב-14 ינואר 2007 שב וביקר אחמדינז'אד בוונצואלה והוסיף לכך ביקורים גם באקוודור ובניקרגואה. ב-28 ספטמבר 2007 קיים אחמדינז'אד ביקור נוסף בוונצואלה, במהלכו נפגש עם צ'אבו והגדיר את ונצואלה "מדינה עצמאית ובעלת השפעה רחבה באמריקה הלטינית כמו איראן באזורה"¹⁶.

ד. בראיון לעיתון האיראני כיהאן בספטמבר 2006 ערב ביקורו בוונצואלה, בוליביה וניקרגואה, אמר אחמדינז'אד, "כי בכל מקום ממנו מסולקות ארצות הברית ובריטניה על ידי העמים והאומות, **מודל המהפכה האסלאמית מקודם בברכה**, מלבנון ופלסטין ועד למרחק אלפי מילין לדרום אמריקה". העיתון האיראני, רסאלאת כתב במהלך ביקורו של אחמדינז'אד באמריקה הלטינית, כי "בוש בוודאי מוכה הלם לראות את אחמדינז'אד מתקבל בחום באמריקה הלטינית".

ג. פטרו-דולרים ושיתוף פעולה כלכלי כמנופים להשפעה פוליטית

19. ככל שהקשרים בין איראן וונצואלה הולכים ומתהדקים, **נוצקים לתוכם תכנים כלכליים ותרבותיים** לצד המכנה המשותף הפוליטי-מדיני, שבמוקדו ההתנגדות לארצות הברית. הסנקציות נגד איראן דחפו אותה לחפש אחרי שותפים כלכליים חדשים באסיה ובדרום אמריקה, הרחק מאירופה, במטרה לעקוף את הסנקציות ולספק שווקים חדשים לסחורות איראניות. הפעילות הפוליטית והכלכלית הערה של איראן ושל חזבאללה בקרקאס זכתה את בירת ונצואלה בשם Caracastan.

20. במוקד שיתוף הפעולה הכלכלי בין השתיים עומד הנפט. **איראן וונצואלה הן יצואניות הנפט הרביעית והחמישית בעולם** (בהתאמה). השתיים חברות בארגון המדינות המייצאות נפט (OPEC) ומנצלות את מעמדן **לתאום** מחירי הנפט בשוק העולמי. בכוונת השתיים להקים חברה משותפת לסחר בנפט על בסיס אירו ולא על בסיס דולר לשם החלשת ארה"ב בשוק הנפט העולמי. לאיראן אינטרס להשקיע במגזר הנפט במדינות אמריקה הלטינית, שכן היא כמעט ואינה מזקקת נפט בשטחה, והיא מייבאת תזקיני נפט מחו"ל. עיקר חששה של טהראן הוא מהחרפת הסנקציות נגדה והכללת איסור למכור לה נפט מזוקק. לאיראן ולונצואלה מיזם משותף בתחום הנפט במרכז ונצואלה באזור Orinoco לחיפושי נפט משותפים בשווי 4 מיליארד דולר.

21. שתי המדינות הקימו קרן השקעות בהיקף של שני מיליארד דולר למימון פרויקטים שונים בוונצואלה, באיראן ובמדינות נוספות¹⁷. ב-7 במרץ 2009 בקר בוונצואלה מנהל הבנק לייצוא ופיתוח באיראן ונפגש עם סגן שר האוצר של ונצואלה. בפגישה נדון נושא הגברת שיתוף הפעולה הכלכלי ובין היתר גם תוכנית להקים בנק וקרן מטבע משותפים. סגן השר הוונצואלי הגדיר את איראן שותפה הכלכלית העיקרית של איראן והביע נכונות לקדם את שיתוף הפעולה איתה בכל התחומים¹⁸. איראן מעוניינת להרחיב את שיתוף הפעולה עם מקסיקו בתחום האנרגיה. עלי רצ'א סלרי (Salari), סגן שר החוץ האיראני לענייני האמריקות, אמר בפברואר 2009 כי משלחת איראנית שוהה במקסיקו על מנת לבחון את אפשרויות שיתוף הפעולה בתחום המסחר והתיירות.

22. במסגרת שיתוף הפעולה הכלכלי הסכימה איראן לבנות 10,000 בתים בוונצואלה ומפעל לאופניים, טרקטורים מלט ולבנים/בלוקים ובעתיד גם מפעל לייצור מכוניות. מאות מהנדסים איראניים פועלים בתחום הבינוי והדיור בוונצואלה. הוגו צ'אבז התבדח על חשבונה של ארצות הברית בקשר למפעל האופניים שנבנה על ידי איראן. בהציגו את מה שתואר "האופניים האטומיים" עליהם רכב בטקס חנוכת המפעל, בו השתתף גם שגריר איראן בוונצואלה, עבדאללה זיפן. במהלך שידור בערוץ הטלוויזיה האיראנית בשפה האנגלית (Press TV) נראה נשיא וונצואלה כשהוא עומד בקשר ישיר עם המפעל כדי להוכיח, שאכן מדובר במפעל אופניים ולא בכור גרעיני, ואף הציע למכור לנשיא בוש זוג אופניים: "ידידי היקר בוש אני מציע לך את זוג אופניים זה, הבט בפצצה... הרי לך בקבוק מים, אתה חושב שזה בקבוק מים לא, זו פצצה..."¹⁹.

ד. רתימת מדינות אמריקה הלטינית לסדר היום המזה"תי של איראן

23. לצד שיתוף הפעולה הכלכלי מצליחה איראן לרתום את וונצואלה ומדינות נוספות באמריקה הלטינית לסדר היום המזרח תיכוני שלה, ובעיקר למאבק המדיני נגד ישראל. סדר יום זה משרת בראש ובראשונה אינטרסים איראניים מובהקים ולא דווקא את אלו של מדינות אמריקה הלטינית. כך למשל, עלי לריג'אני, יו"ר המג'לס האיראני, נפגש (9 מרץ 2009) עם סגן יו"ר הפרלמנט של ונצואלה, שהגיע לאיראן להשתתף בכינוס בנושא פלסטין²⁰, הנמצא במוקד הפעילות המדינית האנטי-ישראלית של איראן.

24. גיוס מדינות אמריקה הלטינית לסדר היום האנטי-ישראלי של איראן הניב כבר תוצאות מעשיות וחייבויות מבחינתה של איראן. שכן, וונצואלה גרשה את השגריר הישראלי מתחומה במחאה על מבצע "עופרת יצוקה" ויצרה אווירה עוינת נגד היהודים, שהובילה להגברת גילויי אנטישמיות, ובתוכם פגיעה בבית הכנסת המרכזי והוותיק תפארת ישראל בקראקס והשחתת ספרי קודש (צ'אבז מצידו גינה את הפגיעה). גם בוליביה נתקה את היחסים הדיפלומטים עם ישראל בעקבות המבצע. מאז התהדקו היחסים בין איראן לוונצואלה נאלצו

¹⁷ Press TV 28 פברואר 2009

¹⁸ סכנות הידיעות מאהר, 7 מרץ 2009

¹⁹ <http://www.presstv.ir/detail.aspx?id=59277§ionid=3510212>

²⁰ פארס ניוז 9 מרץ 2009

יהודים רבים להגר ממנה. מבחינת איראן ההשקעה ביחסים עם מדינות אמריקה הלטינית נושאת אפוא פירות ראשוניים.

25. ביקוריו התכופים של אמדינז'אד בוונצואלה הדליקו אורות אדומים בקרב הקהילה היהודית במדינה המונה כ-25,300 יהודים המרוכזים בעיקר בבירה קראקס ובעיר הנפט מרקיאבו שבצפון מערב המדינה²¹. אורות אדומים אלו, הוכחו בדיעבד כנכונים, לאור תגובת וונצואלה למבצע "עופרת יצוקה", ולנוכח גילויי האנטישמיות בעקבות המבצע. במהלך ביקור אחמדינז'אד בוונצואלה בינואר 2007 ציין (היינז סונטאג (Heinz Sonntag), סוציולוג ומהפרשנים הפוליטיים המובילים בוונצואלה, כי "ביקורו של נשיא איראן מהווה עלבון ובסופו של דבר איום על האזרחים היהודים בוונצואלה"²²

ה. ציר טהראן-קראקס-לה פאז

26. המכנה המשותף בין איראן לבוליביה מתבסס בעיקר על ההתנגדות לארה"ב ועל מיליוני פטרו-דולרים, שאיראן וונצואלה שופכות על **בוליביה**, לחיזוק הציר איראן-ונצואלה-בוליביה. **עבאס מילאני**, מ"פרויקט הדמוקרטיה של איראן" באוניברסיטת סטנפורד, העריך כי איראן תנסה לגייס תמיכה בנשיא בוליביה ולטפח את המסר האנטי-אמריקני של משטרו, וציין כי דריסת רגל בבוליביה תעניק לאיראן קלפי מיקוח מול אירופה והמערב. איראן פתחה שגרירות בלה-פאז עדות לחשיבות הגוברת, שרואה איראן בפעילות גם במדינה זו.

27. אחמדינז'אד ביקר בבוליביה בספטמבר 2007, אליה הגיע במטוסו של נשיא וונצואלה. בלה-פאז הוא חתם על הסכמים ארוכי טווח לשיתוף פעולה בתחום הפוליטי והכלכלי ובכלל זאת בתחום האנרגיה, החקלאות, התעשייה, המחצבים (**כולל חיפוש אורניום**) והתנעת מהלך לקראת שיתוף פעולה אסטרטגי בתחומים נוספים. כבר במהלך 2007 השקיעה איראן 700 מליון דולר במפעל פטרוכימי בבוליביה ובמפעלי תעשייה אחרים. גורם דיפלומטי איראני הדגיש לאחרונה, כי בכוונת איראן לפתוח מפעלים נוספים ובכלל זאת חברת מלט ומחלבות. כמו כן בכוונתה לפתוח ערוץ טלוויזיה בבוליביה²³.

²¹ היהודים הראשונים הגיעו לוונצואלה במאה ה-17 כאנוסים. אבל קהילות של ממש נוצרו בה רק במאה ה-19. מספר היהודים בוונצואלה גדל מאד במאה ה-20 בעקבות גלי הגירה מצפון אפריקה, ממזרח אירופה ומגרמניה. בסוף שנות ה-30, לאחר שיהודים רבים נמלטו אליה מגרמניה הנאצית, נעלה וונצואלה את שעריה בפני יהודים ורק בשנות ה-50 שונתה מדיניות זו. מעמדם של היהודים בחברה גבוה אבל גילויי אנטישמיות מופיעים מידי פעם בוונצואלה. יהודי המדינה מיוצגים ע"י הקונפדרציה של הארגונים היהודיים של וונצואלה (המקור: ויקיפדיה).

²² New York Jan. 14, 2007
²³ פארס ניוז 7 אוקטובר 2007



אחמדינז'אד ואיוו מורלס (מתוך אתר: adlroom.com)

28. לקראת ביקור הגומלין באיראן של איוו מורלס, נשיא בוליביה (1 ספטמבר 2008), פרסם העיתון האיראני **סיאסט רוז** (1 ספטמבר 2008), כתבת תחקיר על יעדי מדיניות החוץ של איראן באמריקה הלטינית. העיתון כתב כי למרות עוניו של האזור הוא ממלא תפקיד חשוב במשוואות האזוריות העולמיות בעיקר בכל הקשור ל"**בלימת גידול האימפריאליזם**". בהקשר זה יצוין כי מדינות כמו רוסיה, סין, האיחוד האירופי ואפילו ארצות הברית חשות לאזור לקדם את האינטרסים הפוליטיים והכלכליים שלהם. עובדה זו הופכת את הקשרים בין איראן לאמריקה הלטינית להכרחיים. על כן הרחבת היחסים בין איראן לבין מדינות כמו בוליביה, ונצואלה וקובה, הנהנות ממעמד מיוחד בדרום אמריקה, יכולה להוות בסיס לנוכחות איראנית **אקטיבית** יותר באזור כולו. הדבר יכול להוביל לרווחים רבים עבור איראן במישור הפוליטי והכלכלי. הכתבה מציינת, כי **פעילות כזו ב"חצרה האחורית" של ארצות הברית יכולה להסיט את מימדי האיום האמריקאי מגבולותיה של איראן.**

29. עוד הודגש בכתבה, כי ליחסים ישירים בין איראן לבין בוליביה משמעות מיוחדת בהקשר הרחב יותר של פעילות איראן באמריקה הלטינית. לבוליביה מחצבים כגון נפט וגז, והדבר מהווה ערוץ נוח לפעילות כלכלית, הנדסית וטכנית מצד איראן. שתי המדינות מדגישות את הצורך **בעצמאות ומאבק נגד הקולוניאליזם** ולכן תוכלנה לנצל את הפוטנציאל שלהן, במיוחד בסקטור האנרגיה, כדי להתמודד מול איומים חיצוניים. לכן ביקורו של איוו מורלס באיראן, מסכם סיאסט רוז, יחזק את היחסים בין שתי המדינות ויסייע במידה רבה לקידום מעמדה של איראן באמריקה הלטינית. איראן יכולה להוות ערוץ קשר בין בוליביה ומדינות נוספות באמריקה הלטינית לבין מדינות נוספות בעולם ובמיוחד 57 המדינות האסלאמיות [החברות בארגון הועידה האסלאמית] והדבר מקפל בתוכו רווחים רבים לאמריקה הלטינית.²⁴

30. במסיבת עיתונאים שקיים במהלך שהותו באיראן הדגיש מורלס, כי "הוגו צ'אבו ופידל קסטרו ניצבו עד כה לבדם במאבקם באימפריאליזם אך עתה יותר ויותר תנועות שוחרות חופש מצטרפות אליהם... מדובר בהתקוממות של העמים באמריקה הלטינית נגד האימפריאליזם האמריקני...". מורלס אמר, כי במהלך 2006 ייעצו לו לא לקשור קשרים עם איראן שכן הדבר ירגיז את ארצות הברית ואירופה, אך עתה הוא מצר על השנתיים האבודות. הוא שיבח את נשיא

²⁴ סיאסט רוז, 1 ספטמבר 2008

איראן אחמדינז'אד ואמר, כי הוא מעוניינים לקדם את שיתוף הפעולה עם איראן בתחומים רבים ולקדם פרויקטים שונים "ברוח שיתוף הפעולה האנטי-אימפריאליסטי"²⁵. מורלס גם הבטיח להעביר את שגרירות בוליביה מקהיר לטהראן.



אחמדינז'אד ונשיא בוליביה במהלך סעודה לשבירת הצום
(המקור: סוכנות הידיעות פארס)

31. איוו מורלס העלה על נס את שיתוף הפעולה ההולך ורקם בין בוליביה לבין איראן באומר כי הוא מייצג אל נכון את השקפת עולמן המשותפת של שתי המדינות ואת היותה של איראן חלופה לארצות הברית. הידוק היחסים בין השניים מצא ביטוי גם **במישור המעשי**. בספטמבר 2008 גרש מורלס את שגריר ארה"ב מלה-פאז, בטענה כי קשר נגדו יחד עם האופוזיציה (ארה"ב מצידה הגיבה בצעד דומה). **מורלס אף תבדח לעיתים כי הפך לחלק מציר הרשע**. בפועל הוא נחוש, תוך שהוא מקבל עידוד מוונצואלה, להעמיק את הקשרים עם איראן, הגם שהתקרבותו לאיראן נתקלת בביקורת פנימית: חורחה אוירוה (Jorge Quiroga), שהיה נשיא בוליביה לפני שהפסיד בבחירות לאיוו מורלס, אמר, כי "לבוליביה לא היו כל קשרים מסחריים, תרבותיים או היסטוריים עם איראן... בוליביה אינה יודעת דבר על איראן... איראן זקוקה להכרה בינלאומית ומנסה להוכיח, כי אינה מדינה פורעת חוק"²⁶.

32. לאיראן ולבוליביה עתודות גז מהגדולות בעולם. בכונת איראן לסייע לבוליביה לפתח את תשתית הגז. בינתיים הולך ונבנה ב-Achacachi במימון איראני מפעל לייצור חלב. הנציג האיראני בלה-פאז, בירת בוליביה, כבר ביקר מספר פעמים באתר הבנייה. ראש העיר המקומי אמר כי איראן העניקה מיליון דולר לבניית המפעל שיספק חלב, יגורט וגבינה ל-10,000 משפחות עניות. איראן השקיעה גם שני מיליון דולר בבניית בית חולים עבור עניים בעיר אל אלטו, שיופעל בידי גורמים איראנים ללא מטרות רווח. היא מתכוונת להכשיר רופאים וחקלאים מבוליביה באיראן ולבנות שני מפעלי בטון. סגן נשיא בוליביה אמר, כי מדובר בפרויקטים לטווח הבינוני וכי בוליביה מעוניינת בפיתוח וקדמה.

²⁵ טלוויזיה איראנית, 1 ספטמבר 2008

²⁶ <http://www.mcclatchydc.com/world/v-print/story/61600.html>

33. מקור במשרד החוץ של בוליביה אמר, כי "הציר שנוצר הכולל את וונצואלה, בוליביה ואיראן מהווה **גוש חוסם המתחרה נגד המדיניות האמריקנית באזור**". לדבריו "איראן קונה לה אחיזה והשפעה באמריקה הלטינית ככל שהאזור הולך ומרחק מארצות הברית והנשיא אחמדינז'אד מחזר אחרי בעלי ברית חדשים באמריקה הלטינית כדי להציב משקל נגד לארצות הברית"²⁷.

ו. אקוודור כיעד לפעילות איראנית

34. איראן מסמנת גם את **אקוודור** כיעד לפעילותה באמריקה הלטינית. אחמדינז'אד נכח בטקס ההשבעה של רפאל קוראה (Rafael Correa), הכלכלן השמאלני שנבחר ב-2006 לנשיא אקוודור. בדצמבר 2008 ביקר נשיא אקוודור באיראן ונפגש עם אחמדינז'אד. יו"ר המג'לס, עלי לריג'אני, אמר במהלך פגישה עם קוראה, שהאסטרטגיה האיראנית הינה להגביר את הקשרים הפוליטיים, הכלכליים, והתרבותיים עם מדינות דרום אמריקה ובכוונת המג'לס למלא תפקיד מרכזי בהקשר זה.²⁸

35. בראשית מרץ 2009 נפגש סגן שר האנרגיה האיראני עם נשיא קוראה ובכירים אחרים. איראן התחייבה להעניק לאקוודור מענק של כ-120 מיליון דולר להקמת תחנות כוח ולהקים קרן בסכום של 40 מיליון דולר להשקעה בעסקים קטנים ולהגדיל בהדרגה את סכומי הכסף בקרן החדשה עד ל-120 מיליון דולר. סכומי כסף אלה מצטרפים להלוואת ענק, בסך 280 מיליון דולר, שהאיראנים העבירו לאקוודור בשנה שעברה, לפיתוח קומפלקס מתקנים לזיקוק נפט.²⁹

ז. סמינרים באיראן בנושא אמריקה הלטינית

36. לצד פעילות ישירה מול מדינות אמריקה הלטינית, ארחה איראן בתחומה מספר אירועים וכינוסים רחבים העוסקים בגיבוש מדיניותה ביבשת. ב-27 פברואר 2007 קיימה איראן את הועידה הראשונה בנושא "**דרום אמריקה: תפקידיה ומקומה בסדר הבינלאומי החדש**". בכינוס השתתפו שבע מדינות מדרום אמריקה בנוסף לנציגים מרוסיה, סין ואיטליה. בתחילת הועידה הקריא שר החוץ מנוצ'הר מתכי אגרת מאת הנשיא אחמדינז'אד בה נכתב, בין היתר, כי איראן ודרום אמריקה חולקות אותן דעות בנושא עצמאות, שלום וצדק וכי הכינוס יתרום להשגת ביטחון ושלום בכל חלקי העולם. בשולי הכינוס הוצגו מסמכי הסכמים שנחתמו בין איראן לבין מדינות אמריקה הלטינית.³⁰

37. בדצמבר 2008 נערכה בטהראן **התערוכה הראשונה שהציגה את העמקת שיתוף הפעולה הכלכלי בין איראן לאמריקה הלטינית**. סגן נשיא איראן, פרויז דאוודי, הדגיש כי המשבר הכלכלי הפוקד את העולם המערבי פותח פתח להרחבת שיתוף הפעולה בין איראן לבין אמריקה הלטינית. הוא הציג 200 חוזים בשווי 4 מיליארד דולר שנחתמו בין איראן לבין

²⁷ סוכנות הידיעות פארס, 30 אוגוסט 2007

²⁸ IRNA, 8 דצמבר 2008

²⁹ הארץ, 12 מרץ 2009

³⁰ IRNA, 27 פברואר 2007; ALBA - "האלטרנטיבה הבוליברית למען אנשי אמריקה שלנו", ארגון לשיתוף פעולה ברוח סוציאליסטית בין מדינות אמריקה.

וונצואלה כמודל להזדמנויות עסקיות ושיתוף פעולה. בכינוס השתתפו נציגי מדינות ALBA - וונצואלה, בוליביה, ניקרגואה, קובה³¹.

38. במהלך 2007 התקיים סמינר מיוחד על **ספרות ושירה מאמריקה הלטינית**. איראן מנסה לקשור בין דמויות רומנטיות וסמלים מהפכניים כמו צ'ה גווארה, שבנו אף הזמן לטהראן, לבין דמויות איראניות מהפכניות כמו **מצטפא צ'מראן**, מהדמויות הבולטות במהפכה האיראנית, שפעל בלבנון מול השיעים ונהרג במלחמת איראן-עיראק³². זאת כדי לנסות וליצור **מכנה משותף מהפכני בין שני האזורים המרוחקים** ולהציגם כמו שנאבקים להשגת אותן מטרות. על רקע זה ספרות מאמריקה הלטינית מתורגמת לפרסית ונמכרת באיראן באלפי עותקים פופולארי במיוחד הינו הסופר גבריאל גראסיה מרקס (מאה שנים של בדידות) באיראן.

39. בינואר 2008 **זימן אחמדינז'אד לטהראן את שגרירי איראן בקובה, ברזיל, מקסיקו, אורוגוואי, קולומביה, ניקרגואה, אקוודור ובוליביה**. אחמדינז'אד בקש מהם להציג בפני מדינותיהם את היתרונות הגלומים למדינות אמריקה הלטינית בקשרים עם איראן מבחינה כלכלית ומדינית. בעיתון איראן נכתב לרגל הכינוס תחת הכותרת "סיבות להרחבת קשרי איראן עם דרום אמריקה", כי לאזור חשיבות רבה בזירה הבינלאומית, בשל גודל אוכלוסייתה בו... משאביו הטבעיים... בנוסף על הפוטנציאל האדיר למסחר ושיתוף פעולה כלכלי בין איראן לאמריקה הלטינית... **ישנם גם מאפיינים פוליטיים ואידיאולוגיים משותפים התורמים ליחסים הקרובים ביניהם ובכלל זאת התנגדות תרבותית להגמוניה ולשליטה בידי אחר וגישה שלילית למדיניות החוץ האמריקנית ובמיוחד באמריקה הלטינית ובמזרח התיכון**³³

40. שגריר ארגנטינה (שנפגש טרם צאתו עם כוכב הכדורגל מרדונה) העניק לנשיא איראן את **חולצה מספר 10** של כוכב הכדורגל, שאף הזמן לאיראן. מרדונה אמר, כי "נפגשתי כבר עם הוגו צ'אבוז נשיא, וונצואלה, עם פידל קסטרו... כעת אני רוצה לפגוש את אחמדינז'אד האמיץ".³⁴ אחמדינז'אד העביר (אפריל 2008) באמצעות שגריר איראן בארגנטינה, מסר למרדונה בו הודה לו על תמיכתו בעם האיראני המהפכני ועל החולצה שהעניק לו וכתב, כי דרום אמריקה היא אדמתם של הטוהרים, מכניסי האורחים והאומות המדוכאות שבגופן **אפשר להבחין בצלקות העמוקות של השוטים שהותירה ההתנשאות (ארצות הברית) במשך מאות שנים...אנו מקווים כי המערכות המהפכניות של מדינות דרום אמריקה ימשיכו בהתנגדותם המפוארת**. אחמדינז'אד נצל את הפופולאריות הרבה של מרדונה להעביר את המסר "אני יודע כי הצטיינתם של הצעירים בארגנטינה בספורט ובמיוחד בכדורגל מסמנת את חוסנה של האומה ואת שוועתם נגד הבורות שהיא תולדה של השליטה הזרה וההתנשאות... העם האיראני תמך

³¹ טלוויזיה איראנית, 20 דצמבר 2008

³² מצטפא צ'מראן היה הבולט בפעילי אופוזיציה איראנים, שפעלו בלבנון ועמדו בקשר שם האיאתואללה ח'מיני האמאם מוסא אלצדר הסתייע בו בייסוד תנועת אמל. פרטים עליו ועל מקומה של לבנון כמרכז להתנגדות האסלאמית למשטר השאה ראו: שמעון שפירא, **חזבאללה בין איראן ללבנון** (ת"א, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2000) עמ' 55-76.

³³ איראן, 12 ינואר 2008
³⁴ ISNA, 12 ינואר 2008

תמיד בתנועות שחרור וחופש בדרום אמריקה נגד השליטים העריצים והמעצמות ההגמוניות... ואנו מודים לאללה על התעוררות תנועות אלה בחלק זה של העולם.³⁵

ח. אמריקה הלטינית כיעד להפצת האסלאם השיעי ולייצוא רעיונות המהפכה האסלאמית האיראנית

41. ברחבי אמריקה הלטינית מתגוררים בסביבות 4.5-6 מיליון מוסלמים, מרביתם סונים ומיעוטם שיעים. בקרב האוכלוסייה המוסלמית בולטות שתי קהילות: האחת, קהילה שמוצאה מהודו, אינדונזיה ופקיסטאן, והשנייה- מוסלמים שמוצאם מסוריה, לבנון וארץ ישראל (פלסטין), אשר היגרו במאה ה-19 ובמאה ה-20. קהילות אילו נהנות ממעמד סוציו-אקונומי גבוה יחסית וקליטתם המהירה בארצות השונות מהווה מרכיב חשוב באופי הקהילה המוסלמית וביחס אליה.

42. בקרב מדינות דרום אמריקה בולטת **ברזיל** בה מתגוררת אוכלוסייה מוסלמית של 1.5-1 מיליון אנשים (מתוך אוכלוסייה של 170 מיליון). כ-40% מהם הינם בני העדה השיעית, שמקורם בהגירה מאסיבית מלבנון לברזיל. **בארגנטינה** מתגוררים כ-605,000 מוסלמים המהווים כ-1.5% מכלל האוכלוסייה. ריכוזים גדולים של אוכלוסייה מוסלמית מצויים גם **בצילה** (כ-320,000), **פרגוואי** (כ-500,000) **פרו** (כמיליון) ו**ונצואלה** (כ-100,000), אף כי בשום ארץ אין הם מהווים אחוז משמעותי מכלל האוכלוסייה. **במקסיקו** מתגוררים כ-300,000 מוסלמים המהווים 0.24% מכלל האוכלוסייה.

43. ריכוזי האוכלוסייה המוסלמית, בדגש על זו השיעית, שמוצאה מלבנון, מהווים מאתר נוח עבור איראן וחזבאללה, לקידום יעדיה המהפכניים של איראן ולהקמת תשיות טרור במדינות השונות. מעבר לפעילות הטרוריסטית והפלילית של איראן וחזבאללה (ראו להלן), מנהלת **איראן גם פעילות חברתית, תרבותית ודתית** המכוונת להפצת האסלאם השיעי הרדיקאלי מבית מדרשו של ח'מיני בקרב קהלים ואוכלוסיות שונות ברחבי היבשת. פעילות האסלום השיעי מתבצעת, בין היתר, על ידי ארגון **אהל אלבית** (גוף הקשור להפצת בשורת השיעה בעולם) ומרכזים שיעים אחרים הפועלים באמריקה הלטינית.

44. **פעילות זאת נופלת על קרקע פורייה באמריקה בלטינית.** מדינות רבות ובעיקר קבוצות אוכלוסייה עניות ושבטים אינדיאנים המחפשים אחר זהות עצמית ושינויים רוחניים, בשלים להיענות לפעילות ההטפה האסלאמית ("הדעוה"). אם בעבר נכשלו מדינות מוסלמיות סוניות ומוסדות אסלאמיים בזיהוי הפוטנציאל הטמון באמריקה הלטינית לקבלת האסלאם היום הם פועלים בה באמצעות תוכנית אסטרטגית על מנת לקדם את האסלאם.³⁶



45. **מחמד חסן קדירי אביאנה** (Abyane), שגריר איראן במקסיקו, הסביר בראיון לאתר האינטרנט ABNA המתמקד בפעילות השיעית ברחבי העולם, מדוע הקרקע להפצת השיעה

³⁵ IRNA, 2 אפריל 2008

³⁶ Hezbollah America Latina: Strange Group or Real Threat(Long, potentially ominous) by **Dr. Ely Karmon**, November 14, 2006.

באמריקה הלטינית פורייה³⁷: "בתקופת שהייתי **במקסיקו**, יצרתי קשר ומגע עם שכבות שונות באוכלוסייה, צעירים, נערים ומבוגרים, תלמידים, סטודנטים ומרצים וכו'. **אני מתרשם כי בסך הכול, באמריקה הלטינית קיימת קרקע פורייה מאוד להצגת האסלאם**. יש לשים לב למספר היבטים בתחום זה:

א. **אמריקה הלטינית נכבשה על ידי האימפריאליזם** ... מיסיונרים נוצריים היו לצידי של החיילים, המענים...אלה זיכרונות קשים שנחרטו בזיכרון ההיסטורי. לפי כך, הקתוליות, שהיא הדת השלטת במקסיקו, הוכנסה לשם על ידי אימפריאליזם.

ב. ...האמריקנים מתייחסים בצורה מחפירה אל המהגרים המקסיקנים והלטיניים...כל תושבי מקסיקו, החל מהנשיא ועד האזרח הפשוט, מביעים מורת רוח מעניין זה. היחס הרע [של האמריקאים] כלפי המהגרים מעורר עלבון עמוק בלבם של המקסיקנים ותושבי אמריקה הלטינית כלפי ארה"ב. על כן, **עמדות אנטי-אמריקניות הינן דבר שמאפיין את אמריקה הלטינית**.

ג. ההשפעה התרבותית הנרחבת של ארה"ב באמריקה הלטינית ובמקסיקו. [זוהי] השפעה שחדרה בדרכים שונות ובאופן טבעי מעודדת את התרבות החילונית ומחלישה את הקנאות הדתית של הלטינים. מצד אחד, מדובר בנקודה שלילית וזאת לאור **התרבות המושחתת של האמריקנים**. מנגד, **העדר קנאות דתית ביחס לקתוליות**, או החלשות הקנאות הזאת, **סוללת את הדרך לזיקה לאסלאם וקבלת האסלאם**.

ט. שבט הוואיו וארגון חזבאללה ונצואלה כמקרה מבחן

תהליך האסלום השיעי של שבט הוואיו

46. דוגמה לקבוצה אתנית, שהושפעה מהתעמולה של איראן וחזבאללה, הינם בני **הוואיו** (Wayuu). זהו שבט אינדיאני המתגורר באזורים שבצפון קולומביה וצפון מערב ונצואלה, על חופי הים הקריבי. איראן וחזבאללה מקיימים בשנים האחרונות בקרב שבט הוואיו **פעילות נמרצת להמרת הדת לשיעה** (תשיע), באמצעות אנשי דת שיעים השמים בפי בני השבט את העדות (השהאדה) ההופכת לא מוסלמי למוסלמי. ברקע עומדים העוני ותחושת הקיפוח של בני השבט. בצד העדר אחיזה עמוקה של הנצרות הקתולית.³⁸

47. לכך נוספו **נסיבות פוליטיות פנימיות** בוונצואלה,

שהקלו על חדירת האסלאם לאזור שבט הוואיו. עם עלייתו לשלטון, הכריז נשיא ונצואלה הוגו



מפת אזורי שבט הוואיו על גבול ונצואלה וקולומביה (המקור: ויקיפדיה)

³⁷ <http://abna.ir> מידע נוסף על תהליך האסלום והשפעתו על מדינות אמריקה הלטינית ראו: Understanding Islam and its Impact on Latin America By Lt. Col Curtis C. Connell USAF

³⁸ באזורים שנים בדרום אמריקה, במיוחד באלו בהם מתגוררים השבטים האינדיאנים, חדרה הנצרות רק מעל פני השטח או שלא חדרה בכלל. מספר הכמרים הקתוליים הינו קטן ביחס לשטח העצום בו הם פועלים.

צ'אבז על הכמורה הקתולית כבלתי רצויה באזור (עבור השליחים הפרוטסטנטים המצב אף החמיר מכיוון שצ'אבז רואה בהם "סוכני האימפריאליזם האמריקאי"). במקביל לסילוקם של הכמרים, עודד צ'אבז פעילותם של מיסיונרים איראנים-שיעים באזורים בהם מתגוררים בני שבט הוואיו. מיסיונרים אלו הצליחו להמיר לשיעה כמה אלפי תושבים אינדיאנים באזור (עם זאת, אנתרופולוגים ועיתונאים אשר חדרו לאזור טוענים שמספר זה מוגזם ושהאינדיאנים שהמירו את דתם לשיעה, מונים פחות מאלף איש). מכל מקום, בני שבט הוואיו מהווים דוגמא לשבט שלם, אשר קיבל על עצמו את הדת השיעית. בעקבות הצלחת תהליך האסלאמיזציה (השיעית) בקרב בני הוואיו, מנסים עתה צ'אבז והאיראנים לבצע תהליך דומה בקרב שני שבטים נוספים. תהליך האסלום נמצא עדיין בעיצומו.³⁹ כמו כן מתבצע תהליך אסלאמיזציה נרחב בקרב שבטים אינדיאניים במכסיקו.

חזבאללה וונצואלה

"If the United States were to attack Iran, the only country ruled by God, we would counter-attack in Latin America and even inside the United States itself. We have the means and we know how to go about it. We will sabotage the transportation of oil from Latin America to the US. You have been warned" (ציטטה מדברי תאודורו רפאל דארנוט פעיל מרכזי בעבר וכיום תומך נלהב של נשיא וונצואלה הוגו צ'אבז).

48. בקרב בני הוואיו, שקיבלו את האסלאם השיעי, ויתכן גם במקומות נוספים בוונצואלה, פועל גוף המכנה עצמו חזבאללה וונצואלה. גוף זה הוקם בסביבות שנת 2005 ומרבית פעיליו הינם בני שבט הוואיו, שהמירו את דתם לשיעה בעקבות מנהיגם תיאודורו דארנוט (Teodoro Darnott).



תיאודורו רפאל דארנוט (jungle-hut.blogpost.com)

³⁹ Chavez and the Strange Story of the Shi'ite Indians in Venezuela , by Massimo Introvigne, March 24 2007

49. **תיאודורו רפאל דארנוט**, המכונה **המפקד תיאודור**, נולד בסואייד בוליבאר (Ciudad Bolívar), בירת אזור בוליבר בדרום מזרח וונצואלה. בעבר הוא היה פעיל מרכזיסיטי באזור מארקאיבו (Maracaibo), שבצפון מערב המדינה וכיום הוא **תומך נלהב של הנשיא וונצואלה הוגו צ'אבו**. בזמנו דווח שלצ'אבו היו קשרים עם הטרוריסט קרלוס, שהיה מרכזיסיטי שהתאסלם, אשר מרצה עתה מאסר עולם בצרפת. נשיא וונצואלה, הביע את התפעלותו מהדוקטרינה של קרלוס⁴⁰ אשר, בין השאר, יצרה מכנה משותף בין אסלאמיסטים-רדיקאליים להתנגדות אנטי-אימפריאלית בשם השנאה המשותפת לארה"ב ולערכי המערב. הוגו צ'אבו עצמו לא התאסלם **אולם תומכו תיאודורו קיבל על עצמו את האסלאם השיעי**. דארנוט עצמו הציג את חזבאללה וונצואלה כארגון שמקורו בקבוצה מרכזיסיטית קטנה של איכרים, אשר נאבקה נגד דיכוי העניים.



כינוס של חזבאללה וונצואלה (מתוך עבודה של Manuel R Torres Soriano העוסקת בחזבאללה חזבאללה באמריקה הלטינית, אוניברסיטת Pablo de Olavide de Sevilla בספרד)

50. תהליך קבלת האסלאם השיעי ע"י בני הוואיו **לווה באימוץ האידיאולוגיה ובהזדהות פוליטית שלהם עם של איראן וחזבאללה**. הדבר מתבטא בתכנים, בטרמינולוגיה ובסמלים הלוחמניים שפורסמו באתר האינטרנט של בני הוואיו ושל חזבאללה וונצואלה (סמלי חזבאללה, צילומים של פעילי טרור רעולי פנים נושאי רובי קלצ'ניקוב וחגורות נפץ וכו'). על רקע זה ניתן להניח כי מעבר להזדהות האידיאולוגית-פוליטית קיים גם שיתוף פעולה **מעשי** בין חזבאללה וונצואלה לאנשי חזבאללה הלבנוני הפועלים בוונצואלה.

⁴⁰ שגריר וונצואלה בפריס קיבל הוראה לסייע לקרלוס ולשמור על זכויותיו. במהלך ביקורו בפריס (אוקטובר 2001) קיווה צ'אבו לתוצאות חיוביות מבקשתו לחתום על אמנה הסגרת עצורים, אולם ממשלת צרפת הצהירה שההסכם לא יכלול הסגרה של טרוריסטים.



מימין: פעילים לובשי מדים, תמונה שהופצה בדרום אמריקה ע"י חזבאללה וונצואלה (jungle-hut.blog). משמאל: פעיל חזבאללה וונצואלה אוחו בידו מטען דמה כשברקע יד האוחות בנשק עם הכתובת חזבאללה, סמל המזכיר מאד את זה של חזבאללה הלבנוני (מתוך עבודה של Manuel R Torres Soriano אודו חזבאללה באמריקה הלטינית, אוניברסיטת Pablo de Olavide de Sevilla בספרד)

51. יצוין בהקשר לכך כי וונצואלה נחשבה במשך שנים רבות למדינה המהווה את אחד **ממוקדי הפעילות החשובים של חזבאללה הלבנוני באמריקה הלטינית**. חשיבות מיוחדת נודעת **לאי מרגריטה** (הנמצא בחוף הצפוני של המדינה), שבו נמצא אזור סחר חופשי, אשר בדומה לאזור משולש הגבולות שבין ארגנטינה, ברזיל ופרגוואי, הפך לאבן שואבת עבור הקהילה הערבית מוסלמית. באי מתגוררת אוכלוסייה של כ-4,000 מהגרים מוסלמים ו/או תומכי אסלאם בעיקר פלסטינים, סורים ולבנונים. למרות מספרם הקטן יחסית יש להם השפעה כלכלית רבה באי⁴¹. האי **מוערך ע"י מומחים מארה"ב כפוטנציאל לקיומה של תשתית טרור**. איום זה קיבל תשומת לב רבה יותר מצד ארה"ב והיה לאחד מהסיבות למתיחות בין ממשל בוש להוגו צ'אבז⁴².



האי מרגריטה בחופה הצפוני של וונצואלה (www.freeweb.com)

53. האידיאולוגיה הלוחמנית האנטי-אמריקאית, שאימץ לעצמו חזבאללה וונצואלה, וקשריו האפשריים עם חזבאללה הלבנוני, באו לידי ביטוי גם **במישור המבצעי-טרוריסטי**. ב-23 באוקטובר 2006 נמצאו **שני מטעני נפץ ליד שגרירות ארה"ב בקראקס** בירת וונצואלה. מטעני הנפץ הללו לא התפוצצו. אחד המטענים נמצא בתוך קופסא שהכילה כרוזים בשם

⁴¹ Understanding Islam and its Impact on Latin America By Lt. Col Curtis C. Connell USAF
⁴² Hezbollah America Latina: Strange Group or Real Threat(Long, potentially ominous) Dr. Ely Karmon, November 14, 2006.

חזבאללה וונצואלה, שנטל אחריות על ניסיון הפיגוע ואיים כי יבצע פיגועים נוספים. בעקבות כך עצרו רשויות החוק בוונצואלה את מנהיג הארגון, דארנוט. כמו כן נעצר חוזה מיגל רוג'ס אספינוזה, סטודנט באוניברסיטת קרקאס (שנוסדה על ידי הוגו צ'אבו והמזיעה חינוך חיים), בחשד שהניח את שני מטענים סמוך לשגרירות האמריקאית. חזבאללה וונצואלה הגדיר את הסטודנט העצור באתר האינטרנט שלו כ"מג'אהיד (לוחם ג'האד) הראשון".

54. לאחר שנתפס החשוד אמר מפקד המשטרה בקראקס, כי יתכן שמטען הנפץ השני נועד להתפוצץ ליד **שגרירות ישראל**, אבל החשוד נבהל והשליך אותו ליד השגרירות האמריקאית. ממשל צ'אבו הגדיר את ניסיון הפיגוע כהפגנת מחאה במטרה להפחית ממשמעותו⁴³. מנהיג הארגון הצהיר, כי מטרת הפעולה שנכשלה הייתה להתריע בפני הציבור אודות תחילתה של מלחמה נגד האימפריאליזם והציונות ועל מנת להפגין סולידאריות עם חזבאללה הלבנוני לאחר מלחמת לבנון השנייה.⁴⁴

י. השימוש בתקשורת האלקטרונית (טלוויזיה, רדיו, אינטרנט ותקליטורים)

55. כדי לקדם את יעדיה בתחום ייצוא המהפכה והפצת האסאלם השיעי האיראני פועלת איראן לשדר מסרים אסלאמיים לדרום אמריקה באמצעות **שידורי רדיו** בשיתוף פעולה עם ניקרגואה ובוליביה⁴⁵. ראש ראשות השידור של איראן, עזתאללה זרגמי (Zargham), נפגש (דצמבר 2007) בניקרגואה עם נשיאה, אורטגה, ודן עימו בהרחבת שיתוף הפעולה תחום השידורים. אורטגה אמר, כי ישמח לשדר תוכניות איראניות משטחו.

56. זרגמי, שבקר באותה הזדמנות גם בוונצואלה ובמדינות נוספות בדרום אמריקה אמר, כי בקרוב ניתן יהיה לצפות **בסרטים ובתוכניות טלוויזיה של איראן** בקובה, בוונצואלה ובניקרגואה ורשות השידור האיראנית (IRIB) תשדר מספר שעות בספרדית בערוץ הטלוויזיה הרב-לשוני שלה סאהר (Sahar)⁴⁶. הוא הוסיף, "רשות השידור של איראן עומדת לרשות כל האומות המהפכניות ברחבי העולם ואיראן מוכנה לחלוק את ניסיונה בתחום הטכני והאמנותי עם ידידיה".⁴⁷

57. מחמד חסן קדירי אביאנה, שגריר איראן במכסיקו ציין בראיון לאתר ABNA⁴⁸ כי איראן מפיצה למעלה מ-300 **ספרים אסלאמיים בשפה הספרדית**, בין השאר על גבי תקליטורים.

⁴³ מתוך מאמרה של: **Renee Novakoff**, חוקרת בכירה ב-US Southern Command, "Islamic Terrorist Activities in Latin America: Why the Region and US Should be Concerned"

⁴⁴ Dr. Ely Karmon, Hezbollah America Latina: Strange Group or Real Threat(Long, potentially ominous) by November 14, 2006.

⁴⁵ טהראן טיימס 19 דצמבר 2007

⁴⁶ סוכנות הידיעות פארס, 30 דצמבר 2007

⁴⁷ סוכנות הידיעות מאהר, 17 דצמבר 2007

⁴⁸ <http://abna.ir>

אתרי אינטרנט המקיימים זיקה לאיראן וחזבאללה

58. באמריקה הלטינית קיימים אתרים ובלוגים בשפה הספרדית המקיימים זיקה והמזדהים, לפחות במישור האידיאולוגי, עם איראן וחזבאללה הלבנוני. הם נוהגים להשתמש בסמלים, פוסטרים וטרמינולוגיה המאפיינים את התעמולה של איראן וחזבאללה הלבנוני ונכללים בהם מסרים אנטי-ישראלים ואנטי-מערביים.

59. איראן מפעילה אתר אינטרנט פעיל מאוד (adlroom.com), העוסק בתנועות שחרור שונות ברחבי העולם. האתר מקדיש מקום נכבד לתנועות במדינות המהפכניות בדרום אמריקה. באתר ניתן לקרוא נאומים של פידל קסטרו, הוגו צ'אבז וחדשות מוונצואלה קובה ובוליביה. בנוסף לכך, משרת האתר את התעמולה האיראנית ויש בו קישור לאתר חזבאללה, כך מחברת איראן בנשימה אחת בין מהפכנים שונים מדרום אמריקה למהפכה האסלאמית האיראנית ולארגוני הטרור מהמזרח התיכון.



תמונות מתוך האתר adlroom.com. שמפעילה איראן באתר מצויים לינקים לפעילות איראן וחזבאללה וסמלי מאבק משותפים במדינות אמריקה הלטינית.

60. **בצ'ילה** פועל אתר אינטרנט בשם **Semanario Islámico Latinoamericano** (הסמינר האסלאמי של אמריקה הלטינית). מעבר לתכנים אסלאמיים, מכיל האתר, בין השאר, **ביטויי הזדהות עם איראן והנהגתה, תעמולה אנטי-ישראלית ואף קישור לאתר של חמאס**. בראש עמוד הבית של האתר, מופיעות תמונותיהם של מנהיג המהפכה האסלאמית האיאתאללה ח'מיני, ומנהיג איראן הנוכחי, עלי ח'אמנהא'י. בהמשך העמוד מופיעים קישורים לאתרים איראניים רשמיים כגון אתר רשות השידור האיראנית, אתר שגרירות איראן בצ'ילה, וכן לאתרים אסלאמיים שונים.



קישור לאתר הבית של רשות השידור האיראנית

קישור לאתר שגרירות איראן בצילה

תמונותיהם של האיאתאללה ח'מיני ומנהיג איראן הנוכחי, עלי ח'אמנהאיי.

61. בצד הזיקה הברורה לאיראן, מטיף האתר *semanario Islamico* לפעילות אנטי-ישראלית ולהחרמת דנמרק (על רקע פרסום קריקטורות, שפגעו בנביא מחמד). במרכז עמוד הבית מופיעה קריקטורה אנטי-ישראלית, המהווה קישור למאמר אודות התארגנות ארגונים אנטי-ישראליים להגשת תביעה לבית הדין הבינלאומי נגד בכירים ישראלים. במרכז העמוד, בצד ימין, מופיעה הפנייה לדף ובו הסבר על החרמת מוצרים ישראלים, של חברות אשר נטען כי הן מסייעות לישראל, ולמוצרים אירופים מנורווגיה ודנמרק.

קריקטורה המפנה למאמר אודות התביעה נגד בכירים ישראלים.



הפנייה לחרם על ישראל

קריאה להטלת חרם על חברות שנטען כי הן מסייעות לישראל מתוך אתר *Semamario Islamico*

62. בתחתית עמוד הבית של האתר **Semamario Islamico** מופיע קישור לאתר **PALTUBE של חמאס**. המדובר באתר שיתוף קבצים אשר עלה בתחילת שנת 2009 לאינטרנט ומכיל סרטונים וקבצים המקדמים את מסרי הטרור והשנאה של חמאס⁴⁹.



קישור לאתר PALTUBE של חמאס

אתרי האינטרנט של בני שבט הוואיו ושל חזבאללה וונצואלה



לוגו של חזבאללה וונצואלה השואב השראתו מזה של חזבאללה הלבנוני

63. לבני שבט הוואיו ולארגון חזבאללה וונצואלה אתרי אינטרנט ובלוגים המזדהים עם ערכי המהפכה האסלאמית באיראן ועם מסרי האלימות של חזבאללה ומטיפים לשנאה עם שנאה כלפי ארה"ב ואף כלפי ישראל והעם היהודי. ביטויים לכך הופיעו בשנים האחרונות באינטרנט בבלוגים שעדיין פעילים, אף כי אינם מתעדכנים ככל הנראה מרצון להוריד פרופיל ולהיות פחות חשופים.

⁴⁹ לפרטים נוספים, ראו לקט מידע: "אינטרנט וטרור: אתר שיתוף קבצים חדש של חמאס בשם palutube החל לפעול לאחרונה. אתר שיתוף הקבצים הקודם aqsatube שינה את שמו ומתכונתו והוא מופיע עתה תחת השם tubezik. זאת, לאחר שחברות שירותי אינטרנט בצרפת וברוסיה, בהן הסתייעו, הפסיקו לתת את שירותיהן"
http://www.terrorism-info.org.il/malam_multimedia/Hebrew/heb_n/html/mt_006.htm

64. אתר אינטרנט של גוף המתקרא **חזבאללה באמריקה הלטינית** החל לפעול מספר חודשים לפני ניסיון הפיגוע שביצע חזבאללה וונצואלה נגד שגרירות ארה"ב בקרקאס (23 באוקטובר, 2006). אתר האינטרנט הציג עצמו כ"שופר של חזבאללה באמריקה הלטינית". האתר נכתב בשפה הספרדית ובשפת צ'אפטיקה, שילוב של שפת המאיה וספרדית עתיקה. למרות שהאתר טוען שהוא פעיל בארגנטינה, צ'ילה, קולומביה, אל סלוואדור ומכסיקו, הוא משרת בעיקר את הגוף המפעיל את האתר, המציג עצמו **כאוטונומיה האסלאמית של וואיו** (Autonomia Islamica Wayuu), שמנהיגה הוא תאודורו רפאל דארנוט⁵⁰.



בלוג של חזבאללה באמריקה הלטינית

(<http://www.seprin.com/portal2/notas/hezbollah1/hezboallah.msnw.htm>)

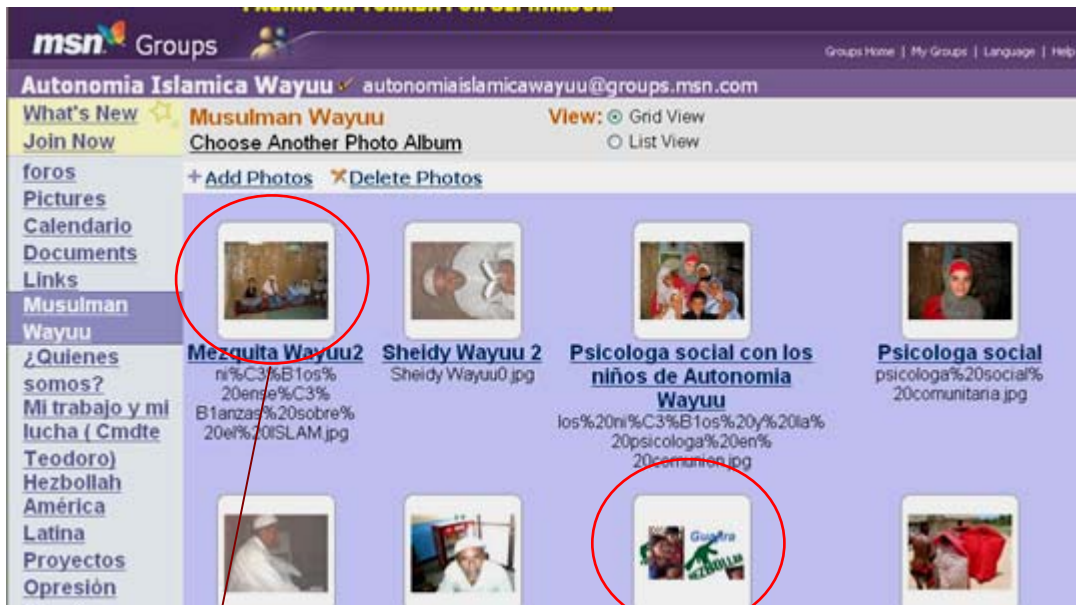
65. אתר האינטרנט של חזבאללה וונצואלה מפיץ מסרים המטיפים להרס מוחלט של תעשיית המין, תוקפים את השכבות הגבוהות המושחתות ואת השחיתות בשלטון. כמו כן מופיעים באתר טקסטים אנטי-שמייים, אנטי אמריקאים מאמרים של מכחישי שואה, ושל ניאו נאצים.⁵¹ כמו כן הופיעו בשנים האחרונות באינטרנט בלוגים של מתאסלמים מבני שבט הוואיו, **המזדהים עם ערכי המהפכה האסלאמית האיראנית ועם מסרי האלימות של חזבאללה**. להלן כמה דוגמאות הלקוחות מפורטל MSN של מייקרוסופט (שככל הנראה הפסיק לתת שירותיו לחלק מאתרים אלו).

Hezbollah America Latina: Strange Group or Real Threat(Long, potentially ominous), by **Dr. Ely Karmon**,⁵⁰ November 14, 2006.
 .Chavez and the Strange Story of the Shi'ite Indians in Venezuela., by **Massimo Introvig**, March 24 2007⁵¹



בלוג ובו ביטויי הזדהות עם איראן (דמותו של ח'מיני נראית מעל לקהל הרב)
<http://www.seprin.com/portal2/notas/hezbollah1/ideologiafilosofiaypolitica.msnw.htm>

דמויות של רעולי פנים חמושים בבלוג המזדהה עם חזבאללה
<http://www.seprin.com/portal2/notas/hezbollah1/hezboallah.msnw.htm>



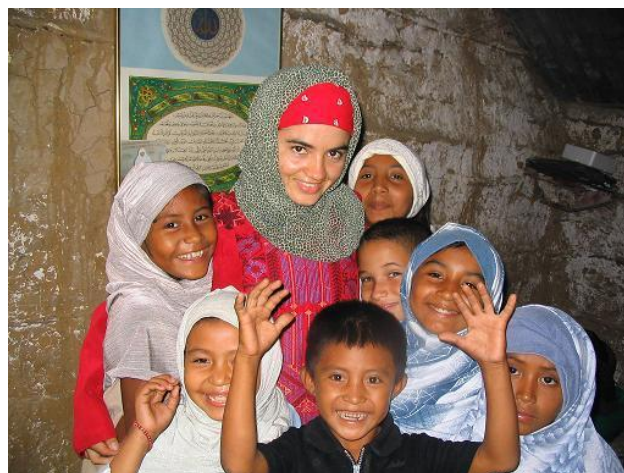
תמונות מתוך בלוג של "האוטונומיה האסלאמית של הוואיו"
 (<http://www.seprin.com/portal2/notas/hezbollah1/musulmanwayuu.msnw.htm>)



התמונה בהגדלה בה נראות בנות שבט הוואיו עוטות כיסוי על ראשן.



התמונה בהגדלה ובה מופיעה הכתובת "גואחירה חזבאללה" על רקע יד המניפה רובה סער (סמל הלקוח מהלוגו של חזבאללה). בחצי האי גואחירה, שבגבול שבין ונצואלה לקולומביה, מתגוררים שני שבט הוואיו והכתובת נועדה לסמל את הזדהותם עם חזבאללה.



צילום נוסף מאותו הבלוג, בו נראות בנות הוואיו עוטות כיסוי ראש עם המדריכה שלהן במרכז (על רקע כתובת בערבית שאיננו יכולים לפענח).

אתרי אינטרנט של קבוצות נוספות באמריקה הלטינית דמויי חזבאללה וונצואלה

66. בדומה לחזבאללה וונצואלה, קיימות קבוצות דומות במספר מדינות נוספות באמריקה הלטינית אולם, פעילותן הינה מועטה יחסית. במסגרת זאת פועלים חזבאללה ארגנטינה, חזבאללה אלסלוודור, חזבאללה צ'ילה, חזבאללה קולומביה ועוד. הקבוצות הללו נמצאות ביחסים קרובים עם קהילות מוסלמיות שיעיות מקומיות והמשטר האיראני.

67. בחינת אתר האינטרנט של **חזבאללה ארגנטינה** מצביע כי לקבוצה זו אופי שונה מזה של חזבאללה וונצואלה: בעוד שחזבאללה וונצואלה מבוסס בעיקרו על בני שבט הוואיו, ומקורו באידיאולוגיה של שמאל קיצוני ומהפכני, נראה שהקבוצה הארגנטינית כוללת יסודות ימניים קיצוניים בשילוב אלמנטים פופוליסטיים.

68. ההשפעה הימנית על האתר של ארגנטינה ניכרת בעיקר **במאמרים האנטישמיים האנטי-ישראלים והאנטי אמריקאים** באתר בעיקר פרי עטו של Norberto Ceresole⁵² שהורדו מאתרים כמו רדיו אסלאם ואתרים שיעים. לדוגמא, תקיפת שגרירות ישראל בארגנטינה מכונה באתר "טרור יהודי" ומפורסם שם מאמר בעל הכותרת: "התקיפות בבואנוס איירס תוצר של חדירת היהדות הפונדמנטליסטית בשירות הריגול הנגדי של ישראל". לחזבאללה ארגנטינה גם קשרים עם קבוצות מיליטנטיות ארגנטינאיות כדוגמת קבוצת Patriotic Revolutionary Movement Quebracho קבוצה קטנה הפועלת למען צדק חברתי שהוקמה ב-1996.

69. קבוצת חזבאללה ארגנטינה מקיימת קשר עם קבוצה מיליטנטית קטנה המכונה Quebracho הקבוצה טוענת להיותה ארגון פוליטי הנלחם למען צדק חברתי ומדינה בעלת עצמאות כלכלית וסוברניות פוליטית. הקבוצה מביעה הזדהותה עם מאבק חזבאללה הלבנונים והפלסטינים נגד ישראל⁵³.

י"א. טרור ופשיעה בשרות חזבאללה ואיראן באמריקה הלטינית

כללי

70. ארגון **חזבאללה** הלבנוני משמש עבור איראן כזרוע עיקרית לפעילות חתרנית וטרוריסטית, לא רק בלבנון אלא גם ברחבי העולם, מול יעדים מערביים ומקומיים. היסודות לשימוש המבצעי בחזבאללה הונחו כבר בשנות התשעים של המאה הקודמת, עוד לפני שהחלה הפעילות האיראנית הענפה באמריקה הלטינית בעידן אחמדינז'אד. כבר אז זיהתה איראן את אזור אמריקה

⁵² סוציולוג ארגנטינאי המזהה עצמו כפרוניסט. היה פעיל בשנות השבעים של המאה ה-20 בקבוצת הטרור ERP. מאוחר יותר הפך לניאו פאשיסט, אנטישמי, מכחיש שואה ואנטי ישראלי. שימש כיועץ לפוליטיקאים ימניים רדיקאליים כמו גם לשמאלניים ומנהיגים צבאיים בארגנטינה וברחבי אמריקה הלטינית. לאחר הפיגוע בבניין אמיה יצר קשר עם האיראנים בהאשימו את היהודים ואת שירותי הביטחון הישראליים באירוע. הוא ביקר באיראן ובלבנון. נפטר ב-2003 (על פי Dr. Ely Karmon, Hezbollah America Latina: Strange Group or Real Threat(Long, potentially ominous) by Dr. Ely Karmon, November 14, 2006.)

⁵³ Hezbollah America Latina: Strange Group or Real Threat(Long, potentially ominous) Dr. Ely Karmon, November 14, 2006.

הלטינית כאתר נוח לפעילות מבצעית-טרוריסטית נוכח הפיקוח הרופף של משטרים המרכזיים באזורים השונים, קיומה של אוכלוסיה מוסלמית מקומית (בחלקה לבנונית-שיעית) וארגוני פשיעה רחבי היקף. הפעלת חזבאללה נעשתה בעיקר ע"י משמרות המהפכה האיראנים ומיניסטריון המודיעין של איראן, שתמכו וסייעו לבנייה ולביסוס **יכולות מבצעיות** של חזבאללה **המשלבות פעילות טרור עם פעילות פלילית**. מרכז הכובד של פעילות זאת באמריקה הלטינית נמצא **באזור משולש הגבולות** שבין ארגנטינה, ברזיל ופרגוואי (אזור המשמש כר פורה לפעילות פלילית ולפעילות תומכת טרור) מרכזי כובד נוספים הינם באי מרגריטה שבוונצואלה, בקולומביה ובמכסיקו.

71. פעילותו הפלילית של חזבאללה בתחומי הסמים, זיוף הכספים ותחומים פליליים נוספים נועדה לקדם מספר מטרות חשובות: יצירת ערוץ עצמאי **לגיוס כספים** ולמימון רשתות טרור מקומיות בנוסף למימון הכספי האיראני; ניצול גורמים פליליים מקצועיים **לשיפור היכולות המבצעיות-טרוריסטיות** באמריקה הלטינית, ובמקומות נוספים ברחבי העולם⁵⁴. כתוצר לוואי, שיש לו גם היגיון אידיאולוגי, פגיעה **במרקם החברתי והכלכלי** של ישראל, ארה"ב ומדינות והמערב, כחלק מהמאבק הכולל שמנהלת נגדם איראן.

72. אמריקה הלטינית נתפסה ע"י חזבאללה, עוד לפני הפעילות האיראנית האינטנסיבית בשנים האחרונות, כקרקע פורייה **לפעילות פלילית וטרוריסטית נרחבת**. זאת, בין השאר, בשל חדירתו לאוכלוסייה הלבנונית-שיעית המתגוררת באמריקה הלטינית וקשריו ה"מקצועיים" ההדוקים עם קרטלי הסמים במדינות אמריקה הלטינית. שליטתו של חזבאללה במוקדי "תעשיית הפשע" בבקעת הלבנון מעניקה לו יתרון יחסי נוסף ומאפשרת לו לשלב בין יכולותיו הפליליות בלבנון לבין אלו שבאמריקה הלטינית.

73. בתחום הסמים מתמקדת פעילות חזבאללה באמריקה הלטינית בעיקר בסחר בקוקאין המתבצע בעיקר בצפון קולומביה, באזור משולש הגבולות (ראו להלן) ובוונצואלה. בשנים האחרונות מעורב חזבאללה הן בגידול סמים והן בהעברתם לבקעת הלבנון לשם זיקוקם ועיבודם (המתבצעים בעשרות מעבדות ביתיות, בעיקר באזור בעל בכ). הקוקאין הגולמי מועבר לבקעת הלבנון בנתיבים אוויריים, יבשתיים וימיים, עובר בה תהליך של זיקוק ועיבוד. החומר המעובד מופץ למגוון קהלי יעד (במזרח התיכון, אירופה וארה"ב) באמצעות בלדרים וכנפיות מבריחים, בעיקר בדרך האוויר. במשולש הגבולות מתבצע סחר בסמים מעובדים המיוצרים באזור ומיוצאים משם בעיקר לאירופה.

ניצול תשתית הטרור של חזבאללה לביצוע פיגועים נגד ישראל

74. התשתית המבצעית-טרוריסטית הרדומה, שבנה חזבאללה בסיוע איראן באמריקה הלטינית, אפשרה הוצאה לפועל של שני פיגועי התאבדות בארגנטינה בלוח זמנים מהיר יחסית ובהצלחה רבה, מנקודת המבט של איראן וחזבאללה:

⁵⁴ כולל בישראל בה נחשפו רשתות הברחת סמים ששילב בפעילותם הפלילית איסוף מודיעין והברחת אמצעי לחימה עבור חזבאללה.

א. **הפיגוע בשגרירות ישראל:** ב-17 במרץ 1992 בשעות הצהריים הגיעה מכונית תופת נהוגה בידי **מחבל מתאבד** והתפוצצה ליד שער בניין שגרירות ישראל בבואנוס איירס וגרמה להריסתה. בפיגוע נהרגו 29 בני אדם ישראלים וארגנטינים ונפצעו למעלה מ-220. הפיגוע בוצע בתגובה להריגת מנהיג חזבאללה, שיח' עבאס מוסוי, בידי צה"ל ב-16 בפברואר 1992, חודש לפני הפיגוע בארגנטינה. במאי 1999, בתום החקירה הרשמית, האשים בית המשפט העליון בארגנטינה, את חזבאללה בביצוע הפיצוץ בשגרירות הישראלית בבואנוס איירס והוציא צו מעצר נגד עמאד מעיניה שעמד אז בראש הזרוע הצבאית של חזבאללה (הוא נהרג בפיצוץ בדמשק ב-12 בפברואר 2008).

ב. **הפיגוע בבניין הקהילה היהודית (AMIA):**

1) הפיגוע אירע ב-18 ביולי 1994 בשעות הבוקר. לפי דו"ח המודיעין של ארגנטינה פוצץ אבראהים מחסן ברו, מחבל מתאבד מדרום לבנון, מטען של כ-400 ק"ג חומר נפץ שהוטמן במכונית תופת בחזית הבניין. בפיגוע נהרגו 85 בני אדם ו-330 נפצעו. הפיגוע בוצע להערכתנו בתגובה לפגיעה של צה"ל במחנה אימונים של חזבאללה בגזרה המזרחית של לבנון. מבצעי הפיגוע פעלו מתוך תשתית מבוססת של חזבאללה בקהילה מוסלמית שיעית במשולש הגבולות בין ברזיל ארגנטינה ופרגוואי. המחבל המתאבד חדר למדינה כשבוע לפני הפיגוע דרך משולש הגבולות והסתייע בתושבי המקום תומכי חזבאללה.



ההרס בבניין הקהילה היהודית אמיה בבואנוס איירס (יולי 1994)

2) בסוף שנת 2002 הוציא שירות הביטחון של ארגנטינה (SIDE) דוח מפורט, שממצאיו מצביעים על אחריותו של **איראן וחזבאללה** לביצוע הפיגוע בבניין הקהילה היהודית. הדו"ח חשף את **קיומה של תשתית מבצעית-טרוריסטית נרחבת**, המופעלת ע"י איראן במעורבות ההנהגה הפוליטית שלה ושל עשרות אנשי ממשל, דיפלומטים, קציני מודיעין ופעילי חזבאללה. הדו"ח הצביע על איראן (לרבות מנהיגה ח'מאנהאי, שר המודיעין לשעבר עלי פלאחיאן ונשיא איראן

לשעבר רפסנג'אני) ועל חזבאללה כאחראים ישירים לביצוע פעולת הטרור⁵⁵. בעקבות הדו"ח הוצאו צווי מעצר בינלאומיים נגד ארבעה דיפלומטים איראניים החשודים במעורבות בפיגוע.

מיקומה של חזבאללה בפשיעה וטרור באמריקה הלטינית: עיקרי ממצאי דו"ח ראנד

75. **מכון המחקר האמריקאי ראנד** פרסם לאחרונה מחקר מקיף תחת הכותרת "[פיראטיות בהפצת סרטים, פשע מאורגן וטרור](#)" (Film Piracy, Organized Crime, and Terrorism), על ארגוני פשע הפועלים באזור משולש הגבולות ברזיל-ארגנטינה-פרגוואי. הדו"ח קובע כי **אזור משולש הגבולות, שבו מתגוררים שיעים רבים ממוצא לבנוני, הפך למרכז פיננסי גדול ביותר למימון הטרור האסלאמי מחוץ למזרח התיכון, ובעיקר למימון פעילות ארגון חזבאללה**. לדברי כותבי הדו"ח, מועברים מדי שנה מאזור זה, בו נהנה חזבאללה מתומכים רבים, 20 מיליון דולר המיועדים למימון פעילות הארגון.

76. על פי ממצאי הדו"ח, אזור משולש הגבולות בין ברזיל ארגנטינה ופרגוואי ובעיקר העיר Ciudad del Este מהווה מזה זמן רב "שוק שחור אחד גדול וגן עדן עבור הפשע המאורגן והטרור". באזור זה פועלים, זה בצד זה, מברחים, אנשי פשע מאורגן טרוריסטים ומממני טרור. דו"חות קודמים של המכון הצביעו על כך שאזור משולש הגבולות הוא "המרכז החשוב ביותר למימון הטרור האסלאמי מחוץ למזרח התיכון". על פי הדו"ח, אזור משולש הגבולות הפך לאזור הברחות ופעילות פשע מאורגן מאז הוכרז עליו כעל אזור סחר חופשי ממיסים בשנות ה-50 של המאה הקודמת. ב-1994 הגיעה הכלכלה של אזור משולש הגבולות לסכום של 12 מיליארד דולרים בהעברות במזומן. כ-15,000 מתוך 630,000 תושבי העיר הם **ממוצא לבנוני**, מרביתם מוסלמים (שיעים), שמוצאת מאזור הבקאע, אזור ידוע בסחר הסמים המתקיים בו (סחר הסמים הינו פעילות הפשע הנפוצה ביותר של חזבאללה). האהדה של התושבים לחזבאללה בעיר ידועה והיא מהווה מקור דאגה עבור סוכנויות המודיעין של ארגנטינה, ארה"ב ומדינות נוספות.

77. מחברי דו"ח ראנד טוענים, כי למימון פעולות הטרור לא נדרשים כספים רבים אך נדרש כסף רב לפעילות היומיומית, אימונים, מימון דירות מקלט וכדומה. על רקע זה עוברים ארגוני טרור שונים - להם יכולת לפעול בקנה מידה רחב דוגמת חזבאללה - לתחום **הפשעה** ההופכת למקור חשוב למימון פעילותם. על פי המסמך, פרסם חזבאללה פתוחה (פסק הלכה) המתירה מכירת סמים למימון פעולות טרור נגד אמריקאים ויהודים. הפעילות הפלילית של חזבאללה, שמוקדה נמצא בבקעת הלבנון, כוללת מעורבות ב"תעשיות" **הסמים** **וזיוף הכספים** המשגשות בלבנון ובתחומי פשיעה נוספים.

⁵⁵ בדו"ח הזכר **עמאד מע'ניה** (מי שהיה אחראי על המערכת הצבאית של הארגון ומבוקש ע"י ארה"ב) כמי שעמד בראש יחידת מבצעים מיוחדת (שכינויה "הג'האד האסלאמי"), אליה פנה המודיעין האיראני על מנת לבצע את הפיגוע בבחינת "קבלן משנה". בדוח מופיעים גם רישומי הקלטות של שיחות הטלפון שניהלו גורמים בשגרירות איראן בבואנוס איירס, בין השאר, עם פעילי חזבאללה. הדו"ח התייחס גם לקשר שבין איראן וחזבאללה לבין סיעונים שיעיים המתגוררים ב"משולש הגבולות" (ברזיל-ארגנטינה-פרגוואי), שסייעו להוצאתו לפועל של הפיגוע.

78. הדו"ח בוחן את המקרה של **אסד אחמד ברכאת**, אשר משרד האוצר האמריקאי פעל להקפיא את נכסי הרשת המסחרית שהוא ניהל באזור "משולש הגבולות". הרשת של ברכאת חשודה בכך **ששלחה לחזבאללה בלבנון מיליוני דולרים, שמקורם ברווחי סחר בסחורות לא חוקיות וסחר בסמים**, דמי הגנה וסחיטה של האוכלוסייה הלבנונית המקומית. לדברי הדו"ח, סוכנות המודיעין של ארגנטינה הייתה הראשונה והפעילה ביותר שעקבה אחר פעילות הטרור ב"משולש הגבולות". הודות למאמצים שלה וללחצים שהפעיל ממשל ארה"ב, העמידו בתי המשפט של פרגוואי לדין את ראשי הרשת של ברכאת על מימון פשעים.

79. יצוין כי ב-6 בדצמבר 2006 הוציא משרד האוצר של ארה"ב צו נגד תשעה אנשים ושתי חברות שסיפקו תמיכה לוגיסטית וכלכלית לחזבאללה. בין הדמויות שהוזכרו היו גם אסד אחמד ברכאת, אחיו חאתם אחמד ברכאת. אחת החברות שהוזכרו הייתה **גלריה פייג'** (Galeria Page), מרכז מסחרי בסוידד דל אסטה שבבעלות רשת ברכאת, אשר נחשדת בכך ששימשה כמפקדה של אנשי חזבאללה ב"משולש הגבולות". מרווחי המסחר במרכז המסחרי הזה, שחלקו מסחר בלתי חוקי ובסחורות מזויפות, נשלח סכום על בסיס קבוע לחזבאללה⁵⁶.

ניצול הידוק קשרי איראן עם מדינות אמריקה הלטינית לקידום חתרנות, טרור ופשעה

80. דריסת הרגל לה זוכה איראן באמריקה הלטינית מקלה כיום על פעילותה החתרנית,



שכאמור החלה עוד לפני הרומן של אחמדינז'אד עם הוגו צ'אבו, איוו מורלס ומנהיגים נוספים. חופש התנועה האווירי האיראני, ההקלות בתחום מתן האשרות, והאפשרות

למפגש עם ארגוני טרור ופשעה אחרים הפועלים באמריקה, הופכים את פוטנציאל הטרור של חזבאללה **למסוכן ויעיל יותר** בכל הקשור לביצוע פיגועי טרור נגד יעדים ישראלים/יהודיים או נגד יעדים אמריקניים. זאת כאשר יוחלט על כך בטהראן, בתסריט של הסלמה במזרח התיכון או בתסריטים אחרים, שבהם האיראנים יחליטו להפעיל את הפוטנציאל המבצעי-טרוריסטי הנבנה על ידם.

81. הקשרים המתהדקים בין איראן למדינות אמריקה הלטינית מנוצלים על ידי איראן לקידום פעילות של **חתרנות, טרור ופשעה**. את "חוד החנית" של הפעילות האיראנית באמריקה הלטינית-כמו גם במזרח התיכון ובמוקדים נוספים ברחבי העולם- מהווים **משמרות המהפכה האיראניים**. מכשיר מרכזי בידם מהווה ארגון חזבאללה, המנצל את הידוק קשרי איראן עם מדינות אמריקה הלטינית על מנת להעמיק את אחיזתו במדינות שונות באמריקה הלטינית



82. **התרחבות פעילותם של משמרות המהפכה לתחומי הכלכלה, ומעורבותם בניהול חברות איראניות**

⁵⁶ <http://www.treas.gov/press/releases/hp190.htm>

מרכזיות ובכלל זה במגזר הנפט ובמגזרי תעשייה ובניין, מאפשרת להם לפעול במסווה של פעילות עסקית במקומות שונים בעולם. קו התעופה של איראן-אייר לקרקאס בירת וונצואלה משמש להעברת אנשי עסקים ודיפלומטים איראניים, אך משמש גם את המודיעין האיראני, ומשמרות המהפכה האיראניים, לשם פעילות מבצעית באמריקה הלטינית.⁵⁷

פעילות חזבאללה הלבנוני בוונצואלה

83. בשנים האחרונות הולכת ונחשפת פעילות של חזבאללה בוונצואלה. אחד מהפעילים שנחשפו היה **ע'אזי נצר אלדין**, אשר שימש כדיפלומט בשירות החוץ של וונצואלה (מיופה הכוח בשגרירות בסוריה ומומחה לעניינים פוליטיים בשגרירות בבירות), ונשיא המרכז השיעי אסלאמי בקרקאס. הוא ניצל את מעמדו זה להעברת תמיכה כספית לחזבאללה וסייע להעברת פעילי חזבאללה לוונצואלה וממנה: בינואר 2006 הוא הביא שני פעילי חזבאללה החברים בפרלמנט הלבנוני לוונצואלה למסע גיוס כספים עבור חזבאללה ולחנוכת מרכז קהילתי בתמיכת חזבאללה במדינה. **שנה קודם ארגן ע'אזי נצר אלדין נסיעה של פעילי חזבאללה על מנת להתאמן באיראן.**

84. משרד האוצר האמריקני, האחראי, בין היתר, על איתור וסיכול העברות כספים לארגוני טרור ומלחמה בטרור העולמי, הוסיף ביוני 2008 שני פעילי חזבאללה ילידי לבנון המתגוררים בוונצואלה לרשימת גורמי הטרור. השנים הם: ע'אזי נצר אלדין שהוזכר לעיל ופוזי כנעאן. גם חברת הנסיעות **ביבלוס הלאל** (Biblos\Hilal Travel agency) שבבעלותו של כנעאן, הוספה לרשימה. בהודעה שפרסם משרד האוצר האמריקני נכתב, כי "**מטריד מאד לראות, כי ממשלת וונצואלה מעניקה חסותה לסייענים של חזבאללה ולגורמים הממנים את פעילותו**". משרד אוצר האמריקני קבע, כי ע'אזי נצר אלדין ייעץ לתורמים עבור חזבאללה בנושאי תרומות ואף סיפק לתורמים מספרי חשבונות בנק ספציפיים בהם ניתן להפקיד כספים שיגיעו ישירות לחזבאללה.⁵⁸

סיוע איראני לקרטלי סמים במכסיקו⁵⁹

85. באמצע יולי 2008 חשף העיתון אל יוניברסאל (El Universal) במהדורת האינטרנט שלו מידע מודיעיני של הרשות האמריקנית למלחמה בסמים (DEA) ולפיו **קרטלי סמים במכסיקו**: גולף (GULF) וסינלואה (SINALOA), **שולחים מתנקשים לאיראן כדי להתאמן אצל משמרות המהפכה האיראניים בהפעלת מטעני חבלה וירי צלפים**. על פי אותם מקורות, יוצאים המתנקשים ממקסיקו לוונצואלה ומשם בטיסות היוצאות (של איראן-אייר) מדי שבוע לאיראן. בכמה מקרים משתמשים הנוסעים בדרכונים של וונצואלה. ארצות הברית רואה באימונים מתקדמים אלה המתמקדים בטקטיקה, לוחמת קומנדו, מנהיגות, אמצעי לחימה וחומרי נפץ משום סיכון הן למקסיקו והן לארצות הברית. העיתון מוסיף, כי כמה טרוריסטים לבנונים

⁵⁷ <http://articles.latimes.com/2008/aug/27/world/fg-venezterror27>

⁵⁸ <http://www.treas.gov/press/releases/hp1036.htm>

⁵⁹ מכסיקו, שאינה מנהלת מדיניות פרו-איראנית, חשופה גם היא לסיכונים החתרנות של איראן. במכסיקו מתגוררת קהילה מוסלמית גדולה וקיימת בה התאסלמות ניכרת.

השייכים לאיראן (חזבאללה), הצליחו להשיג אזרחות מקסיקנית באמצעות נישואים שאורגנו בחסות כנופיות סמים במקסיקו.⁶⁰

86. בראיון לושינגטון טיימס (27 במרץ, 2009), אמר **מייקל בראון**, עוזרו לשעבר של מנהל המבצעים ברשות ללוחמה בסמים בארה"ב (DEA), כי גורמים **מכוח אלקדס, הזרוע של משמרות המהפכה האיראניים המסייעת לטרור מחוץ לגבולות איראן**⁶¹, החלו לפעול לאחרונה ברחבי אמריקה הלטינית. בראון העריך, כי גורמים אלו **שולטים ומאכזונים את הפעילות הפלילית של חזבאללה באזור זה**. לדבריו, חזבאללה משתמש באנשי פזורה השיעית באמריקה הלטינית כמתווכים וכמי שחותמים על החוזים עם ראשי קרטלי הסמים. גורמי אכיפת חוק בארה"ב, המצוטטים בכתבה של הושינגטון טיימס, מדגישים, כי חזבאללה מעורב בסחר בבני אדם ובסמים גם באזור משולש הגבולות בדרום אמריקה אבל הוא מסתמך יותר ויותר על **קרטלים מכסיקנים החולשים על נתיבי ההברחה לארה"ב**. לטענתם, לפי שעה הארגון לא החדיר טרוריסטים לארה"ב דרך הגבול המכסיקני אך לדבריהם יחד עם זאת התמונה המצטיירת אינה מבשרת טובות.⁶²

טרור וסמים במפגש הגבולות בין ארגנטינה, ברזיל ופרגוואי

87. מפקד פיקוד דרום אמריקה ג'ימס סטראוידס, אמר לאחרונה בעדותו בפני ועדת הכוחות המזוינים של הסנאט, כי **באוגוסט 2008 סייע הפיקוד למספר מדינות בדרום אמריקה במבצע נגד סחר בסמים בו היה מעורב חזבאללה באזור מפגש הגבולות בין ארגנטינה ברזיל ופרגוואי**. באוקטובר 2008 נערך מבצע דומה שהביא למעצרים של מספר אנשים **בקולומביה** הקשורים להלבנת כספים וסחר בסמים. לדבריו, זיהוי, מעקב ופירוק הקשרים הכספיים, הלוגיסטיקה והתקשורת בין קבוצות המברחות סמים לבין גורמי טרור ותומכיהם (איראן) קריטיים לא רק על מנת להבטיח סימנים מוקדמים והרתעה מפני פעולות טרור נגד ארצות הברית ושותפותיה אלא גם ביצירת הכרה בינלאומית באיום גדול זה על הביטחון. הוא ציין כי רשתות הטרור כוללות לא רק נרקו-טרוריסטים מקומיים כמו ארגון ה-FARC בקולומביה ו"הנתיב הזוהר" בפרו אלא גם רשתות של ארגונים אסלאמיים המעורבים בגיוס כספים וסיוע לוגיסטי עבור ארגונים הפועלים במזרח התיכון כמו חמאס וחזבאללה.⁶³

מעורבות איראנית בסיוע לקבוצות טרור במדינות נוספות

88. אתר אינטרנט בבוליביה דיווח לאחרונה מפי מקורות מודיעין, כי לצד הנתיב הזוהר באזור Kalachaca **בבוליביה** שוהים עוד מספר ארגוני טרור, נציגים של המודיעין האיראני וחזבאללה.⁶⁴

⁶⁰ <http://www.el-universal.com.mx> 28 יולי 2008

⁶¹ ראו לקט מרכז המידע: "כוח קדס של משמרות המהפכה האיראניים כמכשיר עיקרי של תפיסת ייצוא המהפכה מחוץ לגבולות איראן" (30 במרץ, 2007).

⁶² ראו מאמר מאת **שרה קרטל** (Sara A. Carter) בושינגטון טיימס, שכותרתו: "Hezbollah uses Mexican drug routes into U.S., March 27, 2009 על השימוש שעושה איראן בכו קדס המוזכר במאמר לפעילות טרוריסטית וחתרנות ראו לקט מרכז המידע: "כוח קדס של משמרות המהפכה האיראניים כמכשיר עיקרי של תפיסת ייצוא המהפכה מחוץ לגבולות איראן" (30 במרץ, 2007).

⁶³ <http://armed-services.senate.gov/statemnt/2009/March/Stavridis%2003-17-09.pdf>

⁶⁴ La Razon, 8 מרץ 2009

89. בכתבה באתר www.montevideo.com נאמר כי שירותי המודיעין של **אורוגוואי** חוקרים עתה מקרה של טרוריסטים, שמומנו ע"י איראן. הטרוריסטים הללו השתמשו בשטחה של אורוגוואי כבסיס לפעילות מקומית או כמקום מעבר. במסגרת זאת נתונים עתה אזרחים איראניים למעקב במונטבידאו.

י"ב. דאגה גוברת בארצות הברית

90. הפעילות האיראנית הענפה באמריקה הלטינית והקשר הגובר בין חזבאללה לארגוני פשע בינלאומיים, ביניהם סוחרי סמים, **מהווה מקור לדאגה גוברת בארצות הברית** והיא זוכה להתייחסויות תכופות מצד בכירי המודיעין, הצבא וגופי ממשל אמריקני שונים. להלן מספר דוגמאות.

Secretary GATES. I'm concerned about the level of, frankly, subversive activity that the Iranians are carrying on in a number of places in Latin America, particularly in South America and Central America. They're opening a lot of offices and a lot of fronts, behind which they interfere in what is going on in some of these countries. To be honest, I'm more concerned about Iranian meddling in the region than I am the Russians. I felt that our best response to the

91. ב-27 ינואר 2009 התבטא **רוברט גייטס, שר ההגנה האמריקני**, כי הוא מוטרד "מרמת הפעילות החתרנית שמבצעת איראן

בכמה ממדינות אמריקה הלטינית, ובמיוחד בדרומה ובמרכזה... היא פותחת משרדים רבים וחזיתות רבות, דרכם היא בוחשת בנעשה בכמה ממדינות אלה...". הוא הוסיף ואמר "...האמת היא שאני חושש יותר מהמעורבות האיראנית באזור זה מאשר מעורבותה של רוסיה...".

92. **דניס בלייר, ראש המודיעין הלאומי האמריקני**, הציג במרץ 2009 לפני ועדת הכוחות המזוינים של הסנאט את הדו"ח השנתי של הסיכונים הניצבים בפני ארצות הברית. במסגרת זו התייחס בלייר לקשרים האישיים ההולכים ונרקמים בין נשיא איראן לנשיא וונצואלה, המנסה לחזק את הקשרים הכלכליים והצבאיים עם איראן למרות מכשולים ומגבלות שפה. **הוא הדגיש, כי ונצואלה מהווה גשר עבר טהראן לכוון קשרים עם מדינות נוספות באמריקה הלטינית**. לדבריו, קשריו המתהדקים של הוגו צ'אבז עם איראן יחד עם השחיתות הרווחת בוונצואלה **יצרו סביבה נוחה אותה יכול חזבאללה לנצל**. לדבריו במהלך 2008 שני אנשים מוונצואלה, ביניהם דיפלומט אחד, סומנו על ידי משרד האוצר של ארה"ב כמי שתומכים בטרור ומסייעים לאנשי חזבאללה בסיוע לוגיסטי וכספי (ראו להלן). בלייר הוסיף כי ונצואלה נמצאת במקום השני לאחר קולומביה כמקור ליצוא קוקאין בדרום אמריקה ובמקום הראשון להברחת סמים בדרך האוויר לשוקי העולם⁶⁵.

93. **דו"ח השנתי של משרד החוץ האמריקני** (International Narcotics Control Strategy Report), נמסר כי במהלך מבצע מעצרים גדול שבצעה הסוכנות האמריקנית למלחמה בסמים (DEA) הצליחו סוכניה לקשר באופן ישיר בין **קרטלי סמים מסורתיים בקולומביה וארגונים להלבנת כספים לבין מלביני כספים במזרח התיכון הקשורים לחזבאללה**. כמו כן מוזכר בדו"ח **קשר של חמאס וחזבאללה להלבנת כספים באזור משולש הגבולות ברזיל-**

⁶⁵ http://www.dni.gov/testimonies/20090310_testimony.pdf

פראגוואי-ארגנטינה⁶⁶. רחל ארנפלד, מנהלת המרכז האמריקני לדמוקרטיה וחוקרת בתחום הנרקו-טרוריים, כתבה ב- FrontPageMagazine (19 מרץ 2009), כי הארגונים הנרקו-טרוריסטים האנטי אמריקניים מצאו בהוגו צ'אבו, שהפסיק ב-2005 לשתף פעולה עם ארצות הברית בנושא המלחמה בסמים, שותף נוח. צ'אבו מספק להם אזורים בטוחים ומחסות מהם הם יכולים להעביר כסף, אמצעי לחימה ופעילים אל ומסוריה, דרום לבנון ואיראן⁶⁷.

94. **מפקד היקוד דרום אמריקה (SOUTHCOM) האדמירל גיימס סטאורידיס (stavridis)**, האחראי על הפעולות הצבאיות של ארצות הברית באזור אמריקה הלטינית, התייחס לפעילות של איראן באמריקה הלטינית (17 מרץ 2009). בעדותו בפני ועדת הכוחות המזוינים של הסנאט הוא קבע "ניכרת" עלייה במגוון רחב של פעילות מצד ממשלת איראן ובכלל זה פתיחת שש שגרירויות חדשות באמריקה הלטינית במהלך חמש השנים האחרונות, **[כמו כן] פעילות להמרת דת [קרי, המרה לשיעה]** ופעילות אסלאמית אחרת ברחבי האזור...הדבר מהווה **מקור לדאגה במיוחד לאור הקשרים בין ממשלת איראן, שהיא מדינה תומכת טרור, וחזבאללה**... אנו עדים לפעילות גוברת של חזבאללה במיוחד בדרום אמריקה ובמיוחד במשולש הגבולות (ברזיל-פרגוואי-ארגנטינה)⁶⁸.

95. יוזכר כי כבר בינואר 2008 הזהיר **האדמירל גיימס סטאורידיס** במהלך כינוס במכון CSIS, שהתמקד בסוגיות הקשורות לדרום אמריקה, כי "לקשר בין טרור הקשור לסחר סמים (Narco-terrorism) לבין טרור הקשור לפעילותן של קבוצות אסלאמיות קיצוניות, יכולות להיות השלכות הרסניות". הוא הביע חשש בעיקר מפני **התערבותם של "שחקנים חיצוניים" (רמז עבה לאיראן)** היכולים להפוך נרקו-טרוריסטים למעורבים באסלאם קיצוני בדרום אמריקה, ממש לפתחה של ארצות הברית. הוא ציין, תוך שהוא מצביע על תמונתו של אחמדדני'אד (לצד תמונותיהם של נשיאי וונצואלה ובוליביה), כי **"הגינטלמן הזה, הוא נשיאה של מדינה המממנת טרור והוא אדם מאד מסוכן והוא נמצא ופועל באזור זה של העולם"**. לדבריו, איראן פתחה כבר 19 נציגויות בדרום אמריקה, ונשיאה הצהיר, כי בכונתו להחזיק בנציגות בכל מדינה בדרום אמריקה. סטראוידס הגדיר את דרום אמריקה כ"סביבה פוליטית תחרותית לארצות הברית", וציין כי על וושינגטון להוות יריב ראוי באזור זה ולהפגין את רעיונותיה בדבר חירות וחופש בצורה טובה יותר⁶⁹.

96. **תומאס שאנון (Thomas A. Shannon)**, מי שהיה אחראי על אזור אמריקה הלטינית במשרד החוץ האמריקני, אמר ביוני 2008, כי "איראן היסטוריה של פעילות טרור בחלק זה של העולם (דרום אמריקה) וזיקתה לפיגועים בבואנוס איירס (ב-1992 נגד שגרירות ישראל; וב-1994 נגד המרכז היהודי אמיה) כבר הוכחה". הוא הוסיף, כי ארצות הברית חוששת, כי איראן עלולה להשתמש בתשתית זו אם יפרוץ עימות בינה לבין ארצות הברית. קודם לכן הדגיש שאנון, כי ארה"ב מוטרדת מקשרי איראן עם הטרוריסטים של חזבאללה, שבין היתר, בצעו את הפיגועים במרכז היהודי אמיה (59 הרוגים, 300 פצועים)...מה שמדאיג אותנו הוא ההיסטוריה של הפעילות

⁶⁶ <http://www.state.gov/p/inl/rls/nrcrpt/2009/vol2/116552.htm>

⁶⁷ <http://frontpagemagazine.com/Articles/Read.aspx?GUID=7DBEBFBE-DFB4-4C29-88DE-41851440F1C2>

⁶⁸ <http://www.voanews.com/english/2009-03-17-voa44.cfm?renderforprint=1>

⁶⁹ [/http://www.csis.org/component/option.com_csis_press/task.view/id,3716](http://www.csis.org/component/option.com_csis_press/task.view/id,3716)

האיראנית באזור ובמיוחד קשריה לחזבאללה ולפיגועי הטרור בבואנוס איירס". כתבה מיאמי הארלד, שראיין את שאנון, ציין כי המספר הגובר של דיפלומטים איראנים בוונצואלה, וניקרגואה מעלה את החשד שסוכנים איראנים יגיעו למדינות נוספות ויתמכו בגורמים טוטליטאריים וארגוני טרור וייבאו את הסכסוך במזרח התיכון ואת הסכסוך בין ארצות הברית לאיראן לאזור דרום אמריקה. הדבר מועיל לאינטרסים של איראן אך לא לאלה של מדינות דרום אמריקה⁷⁰.

⁷⁰ מיאמי הארלד, 30 ספטמבר 2007.